

Gmina Galewice

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GALEWICE

**Zatwierdzony:
Uchwałą Nr XXVI/119/05
Rady Gminy w Galewicach
z dnia 20 stycznia 2005 roku**

Spis treści:

1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawy formalne wykonania pracy.....	5
1.2. Podstawy merytoryczne wykonania pracy.....	5
1.3. Status Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.....	7
1.4. Cel i zakres pracy.....	7
1.5. Aktualny stan prawny w zakresie ochrony środowiska	7
2. Charakterystyka gminy.....	14
2.1. Położenie geograficzne i historia gminy.....	14
2.2. Sytuacja demograficzna i społeczno-geograficzna.....	16
2.3. Potencjał gospodarczy.....	19
2.3.1. Infrastruktura techniczna.....	20
2.3.2. Infrastruktura społeczna.....	23
3. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu środowiska w Gminie Galewice.....	24
3.1. Zasoby naturalne litosfery	24
3.2. Zasoby glebowe	24
3.2.1. Degradacja gleb	25
3.3. Zasoby wodne... ..	26
3.3.1. Wody podziemne	27
3.3.2. Wody powierzchniowe	30
3.3.3. Decyzje i pozwolenia wodno-prawne	32
3.3.4. Zagrożenia wód podziemnych	33
3.4. Ochrona powietrza	34
3.4.1. Degradacja i ochrona atmosfery.....	34
3.4.2. Decyzje o dopuszczalnych emisjach do atmosfery w Gminie Galewice	35
3.5. Ochrona przed hałasem	36
3.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	37
3.7. Środowisko przyrodnicze.....	39
3.7.1. Szata roślinna	39
3.7.1.1. Rezerwaty florystyczne.....	40

3.7.2. Świat zwierząt.....	40
3.7.3. Obszary i obiekty chronione.....	41
3.7.4. Lasy.....	42
3.8. Bezpieczeństwo chemiczne. Poważne awarie.....	43
3.9. Analiza istniejącego stanu w gospodarce odpadami w Gminie Galewice.....	44
4. Polityka, cele i zadania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska.....	44
4.1. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska.....	45
4.2. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony wód.....	46
4.3. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony powietrza.....	48
4.4. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony przed hałasem	50
4.5. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	51
4.6. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej.....	52
4.7. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami.....	54
4.8. Cele i kierunki działań zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego oraz przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym	56
4.9. Ochrona środowiska w zakładach Gminy Galewice.....	58
5. Priorytety ekologiczne i przedsięwzięcia priorytetowe.....	59
6. Zarządzanie realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.....	70
6.1. Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.....	71
7. Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.....	73

7.1. Struktura zarządzania Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice i ramowy harmonogram jego realizacji.....	77
8. Sposoby finansowania zamierzonych celów.....	78
9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	79

1. Wstęp.

Rozwój gospodarczy regionu prowadzi do wzrostu poziomu życia mieszkańców gminy. Postęp techniczny i rozwój cywilizacji nie może doprowadzić do zagrożeń powstających w środowisku naturalnym. Dla zapewnienia bezpieczeństwa w tym zakresie należy uruchomić takie działania, które mimo wzrostu jakości życia ludności nie spowodują pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Na podstawie zapisu w art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski, który określa:

„*Rzeczpospolita Polska* strzeże niepodległości i nienaruszalności swego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwa obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz **zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju**” oraz art. 14 i 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz.U. Nr 32, poz. 627 z późn. zm.) opracowano Program Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice. W niniejszym opracowaniu przedstawiono działania priorytetowe służące poprawie stanu środowiska naturalnego. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice jest instrumentem strategicznym w zakresie zarządzania środowiskiem w celu realizacji Polityki Ekologicznej Państwa.

1.1. Podstawy formalne wykonania pracy.

Niniejsze opracowanie „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice” zostało opracowane przez zespół pracowników Urzędu Gminy w Galewicach.

1.2. Podstawy merytoryczne wykonania pracy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice jest wynikiem realizacji obowiązku wynikającego z ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.). Art. 17 w rozdziale 3 nakłada obowiązek opracowania Programów Ochrony Środowiska na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i **gminnym**, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14 w/w ustawy. Dla realizacji Polityki Ekologicznej Państwa należy określić w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

W niniejszym opracowaniu dokonano analizy aktualnego stanu środowiska na terenie Gminy Galewice, przedstawiono cele ekologiczne w oparciu o obowiązujące przepisy. Określono przedsięwzięcia priorytetowe oraz harmonogram ich realizacji ze sposobem finansowania zamierzonych celów.

Przy opracowaniu planu uwzględniono aktualne uregulowania prawne w zakresie postępowania ochrony środowiska. W programie wykorzystano również:

1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami.
2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami.
3. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska.
4. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Wieruszowskiego.
5. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wieruszowskiego.
6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Galewice.
7. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002, Powszechny Spis Rolny Gminy Galewice – Urząd Statystyczny w Łodzi.
8. Ankiety przekazane przez Podmioty Gospodarcze.
9. Uchwała Nr XXI/115/97 Rady Gminy w Galewicach z dnia 13 sierpnia 1997r. w sprawie ustalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Galewice”.
10. Materiały gromadzone w Urzędzie Gminy w Galewicach.

Integralną częścią Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice jest Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Galewice.

1.3. Status Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.

Prezentowane opracowanie jest wersją przeznaczoną do zaopiniowania przez Zarząd Powiatu i Zarząd Województwa.

1.4. Cel i zakres pracy.

Kraje Unii Europejskiej przykładają wielką wagę do problemów ochrony środowiska. Nasze członkostwo nakłada obowiązek dostosowania się do standardów europejskich. Celem pracy było określenie aktualnego stanu środowiska na terenie gminy, zaproponowanie działań krótkoterminowych (do roku 2007) oraz strategicznych (do 2015) w zakresie gospodarki odpadami, zgodnie z celami określonymi w *Polityce Ekologicznej Państwa* oraz w *Ustawie Prawo Ochrony Środowiska* i Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska oraz Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Wieruszowskiego. Za główny cel Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice, uważa się określenie działań zapewniających zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy gminy, które jednocześnie zmierzają do uporządkowania środowiska zgodnie z zasadami europejskimi i światowymi.

1.5. Aktualny stan prawny w zakresie gospodarki odpadami.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Galewice wykonano w oparciu o następujące podstawowe akty prawne:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. Nr 78, poz. 483),
- *Ustawa Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 listopada 1994 roku w sprawie *Polityki Ekologicznej Państwa* (M.P. Nr 59, poz. 510),
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 stycznia 1995 roku w sprawie *polityki zrównoważonego rozwoju* (M.P. Nr 4, poz. 47),

- Ustawa z dnia 6 lipca 2001 roku *o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju* (Dz.U. Nr 97, poz. 1051),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001 roku *w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia* (Dz.U. Nr 140, poz. 1585),
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 roku *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U. Nr 66, poz. 436),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 roku *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko* (Dz.U. Nr 179, poz. 1490),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 roku *w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości* (Dz.U. Nr 122, poz. 1055),
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku *o wprowadzeniu ustawy Prawo Ochrony Środowiska, ustawy O Odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw* (Dz.U. Nr 100, poz. 1085z późn. zm.).

Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 lipca 2001 roku *w sprawie wprowadzenia do powietrza substancji zanieczyszczających z procesów technologicznych i operacji technicznych* (Dz.U. Nr 87, poz. 957),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku *w sprawie dopuszczalnych niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji* (Dz.U. Nr 87, poz. 796),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 87, poz. 798),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 roku w sprawie wartości odniesienia do niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 1, poz. 12 z 2003 roku),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 stycznia 2002 roku w sprawie wartości progowych poziomów hałasu (Dz.U. Nr 8, poz. 81),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. Nr 179, poz. 1498),
- Ustawa z dnia 2 marca 2002 roku o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz.U. Nr 52, poz. 537 z późn. zm.).

Ochrona świata roślinnego i zwierzęcego

- Ustawa z dnia 16 października 1991 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. Nr 99, poz. 1079 z 2001 roku z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 roku w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz.U. Nr 106, poz. 1167),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 roku w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz.U. Nr 130, poz. 1456),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (tekst jednolity Dz.U. Nr 56, poz. 679 z 2000 roku z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U. Nr 111, poz. 724 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 13 października 1995 roku *Prawo łowieckie* (tekst jednolity Dz.U. Nr 42, poz. 372 z 2002 roku z późn. zm.).

Ochrona wód

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku *Prawo Wodne* (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 202, poz. 1799),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie kryteriów wyznaczania azotu wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241, poz. 2093).

Ochrona przed odpadami

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *o odpadach* (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku *o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. Nr 63, poz. 639 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 roku *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie katalogu odpadów z dnia 27 września 2001 roku (Dz.U Nr 112, poz. 1206),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620),

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne oraz rodzajów instalacji i urządzeń, w których dopuszcza się ich termiczne przekształcanie (Dz. U. Nr 18, poz. 176),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 roku w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. Nr 8, poz. 103 z 2003 roku),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. Nr 8, poz. 104 z 2003 roku).

Ochrona powierzchni ziemi

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359),
- Ustawa z dnia 12 lipca 1995 roku o ochronie roślin uprawnych (tekst jednolity Dz.U. Nr 66, poz. 751 z 1999 roku z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 lipca 2000 roku o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991).

Ochrona przed promieniowaniem

- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 sierpnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska, dopuszczalnych poziomów

promieniowania jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykonywaniu pomiarów kontrolnych promieniowania (Dz. U. Nr 107, poz. 676).

Ochrona środowiska w działalności inwestycyjnej

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 roku *w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego* (Dz. U. Nr 197, poz. 1667),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku *o zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jednolity Dz.U. Nr 15, poz. 139 z 1999 roku z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 194 roku *Prawo Budowlane* (tekst jednolity Dz.U. Nr 106, poz. 1126 z 2000 roku z późn. zm.).

Substancje niebezpieczne i biotechnologie

- Ustawa z dnia 12 lipca 1995 roku *o ochronie roślin uprawnych* (tekst jednolity Dz.U. Nr 66, poz. 751 z 1999 roku z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 lipca 2000 roku *o nawozach i nawożeniu* (Dz.U. Nr 89, poz. 991),
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 roku *o substancjach i preparatach chemicznych* (Dz.U. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 roku *w sprawie wykorzystania substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem* (Dz.U. Nr 129, poz. 1110).

Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku *w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie*

decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o do zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. Nr 58, poz. 535),

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 listopada 2002 roku *w sprawie wymagań jakim powinien odpowiadać plan postępowania na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska naturalnego* (Dz.U. Nr 194, poz. 1632).

W ustawie *Prawo ochrony środowiska* (tytuł I dział II) wprowadzono następujące zasady ogólne:

1. Zasadę zintegrowanego podejścia do ochrony środowiska jako całości (ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych powinna być realizowana z uwzględnieniem ochrony pozostałych elementów).
2. Zasadę zapobiegania (ten, kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko jest zobowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniu).
3. Zasadę przezorności (kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze).
4. Zasadę „zanieczyszczający płaci” (kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego zanieczyszczenia).
5. Zasadę dostępu obywateli do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych w ustawie Prawo Ochrony Środowiska.
6. Zasadę uwzględniania wymagań ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju przy opracowywaniu polityk, strategii, planów i programów.
7. Zasadę dostępu obywateli do informacji o środowisku i jego ochronie.
8. Zasadę uczestnictwa obywateli w przypadkach określonych w ustawie w sprawie wydania decyzji z zakresu ochrony środowiska lub przyjęcia projektu polityki, strategii, planu lub programu rozwoju i restrukturyzacji oraz projektu studium i planu zagospodarowania przestrzennego.
9. Zasadę, że decyzja wydana z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony

środowiska jest nieważna.

10. Zasadę, że podmioty korzystające ze środowiska oraz organy ochrony środowiska są obowiązane do stosowania metodyk referencyjnych, jeżeli metodyki takie zostały określone na podstawie ustaw.

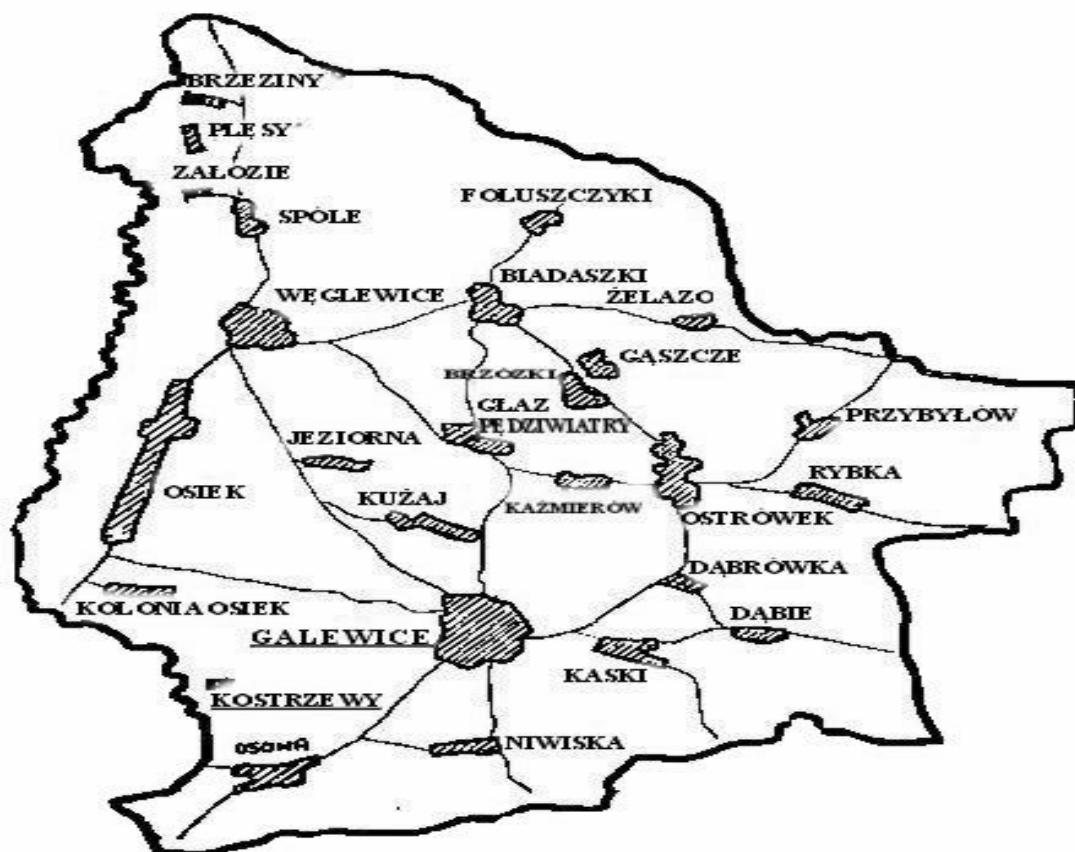
Zarówno cele założone w „II Polityce ekologicznej państwa” jak i zasady w zakresie zarządzania środowiskiem określone w ustawie Prawo Ochrony Środowiska, stanowią podstawę do sformułowania zadań w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.

2. Charakterystyka gminy.

2.1. Położenie geograficzne i historia gminy.

Gmina Galewice leży w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego na Wysoczyźnie Wieruszowskiej, która jest rodzajem pomostu pomiędzy Wyżyną Wieluńską a Wzgórzami Ostrzeszowskimi. Powierzchnia gminy wynosi 13 579 ha i jest typową gminą wiejską. W skład gminy wchodzi 22 miejscowości sołeckie, w których łącznie mieszka 6285 osób. Przebiegają tu dogodne szlaki komunikacyjne, tj. drogi powiatowe – 68,4 km, drogi gminne – 106,9 km, w tym 29,5 km dróg asfaltowych. Drogi gminne stanowią uzupełnienie sieci dróg układu podstawowego, ułatwiają połączenie między sołectwami oraz dojazdy do pól, łąk, pastwisk i lasów.

Gmina Galewice graniczy z gminami: Czajków, Klonowa, Lututów, Sokolniki, Wieruszów, Doruchów i Grabów nad Prosną.

Nazwa wsi Galewice pochodzi od nazwiska Gal i znana była już w 1458 roku. Według danych z lat 1633-1635 miejscowość gminna leżała na drugim co do ważności i wielkości trakcie łączącym dwie metropolie średniowieczne – Ostrzeszów i Wieluń. Była to tzw. droga publiczna, dobrze znana kupcom już w XV i XVI wieku. Dla Ziemi Wieluńskiej Galewice były średnio zaludnioną wioską szlachecką posiadającą karczmę, a od 1520 roku folwark. W okresie zaborów Galewice stanowiły siedzibę urzędu gminy i tak zostało do tej pory. Do 1863 roku we wsi znajdowały się dwa majątki obszarnicze: Myszkowskich i Samburskich. Ludność wiejską stanowili chłopci feudalni odrabiający pańszczyznę na tych majątkach, które stały się własnością chłopów po uwłaszczeniu. Na przełomie XIX i XX wieku majątek w części wsi uległ parcelacji, co sprzyjało powstawaniu większych gospodarstw chłopskich. W trakcie II wojny światowej istniał tu żydowski obóz pracy.

Wdrożenie z dniem 1 stycznia 1999 roku reformy administracji publicznej to ważny moment w historii ziemi łódzkiej, bowiem ponownie powstały powiaty. Gmina Galewice należy od tego momentu do powiatu wierszowskiego i województwa łódzkiego.

Rzeźba terenu

Gmina Galewice leży na zdenudowanej równinie morenowej ze zlodowacenia odrzańskiego. W morfologii ziemi Galewickiej wydzielono dwie jednostki:

- ❖ trasę pleistoceniową, wydmową erozyjno-akumulacyjną, w obrębie znajduje się 90% obszaru całej gminy. Jest to rozległa płaska forma wzniesienia 145-165 m n.p.m., a spadku poniżej 2%, lokalnie 8%. W obrębie trasy występują liczne pola wydmore osiagające wysokość od 10 do 15 m, stanowiące atrakcyjne urozmaicenie krajobrazu. Wydmy są w całości zalesione, towarzyszą im rozległe, nieregularne, płytkie niecki podmokłe, bądź też z zarastającymi płytkimi jeziorami,
- ❖ trasę holoceniową, zalewową rzeki Proсны, płaską o szerokości 10-100m, położoną w poziomie 135-145m n.p.m. W obrębie niej znajdują się liczne starorzecza, z występującymi w ich obszarze i zarastającymi jeziorami, bądź stałymi podmokłościami. Trasa ta jest ograniczona od wydmorej wyraźną krawędzią morfologiczną o wysokości kilku metrów. Cały rejon leży w dorzeczu rzeki Proсны.

2.2. Sytuacja demograficzna i społeczno-geograficzna.

Na terenie Gminy Galewice zameldowanych jest 6285 osób z wyraźną tendencją spadkową (stan na dzień 01.01.2004r.), najwięcej mieszka w samych Galewicach – 1407 osób. Gmina Galewice kształtuje się na trzecim miejscu w województwie pod względem stopnia feminizacji i na 100 mężczyzn przypada 102 kobiety. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 46 osób/km² i jest jedną z najniższych w skali całego województwa.

Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosi 3585, co stanowi 57% ogólnej ludności gminy (w tym kobiet – 1643 i mężczyzn – 1942).

Liczba dzieci w wieku w od 0-17 wynosi 1591, w tym dziewczynki – 804 i chłopcy – 787.

W skład Gminy Galewice wchodzi 28 miejscowości.

Liczbę mieszkańców w poszczególnych miejscowościach przedstawia poniższa tabela (2004r.)

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Ostrówek	380
2.	Płęsy	43
3.	Przybyłów	117
4.	Rybka	205
5.	Biadaszki	292
6.	Brzeziny	42
7.	Brzózki	146
8.	Dąbie	93
9.	Dąbrówka	40
10.	Foluszczyki	125
11.	Kużaj	167
12.	Niwiska	285
13.	Okoń	97
14.	Pędziwiatry	91
15.	Spóle	121
16.	Węglewice	351
17.	Założcie	35
18.	Żelazo	84
19.	Gąszcze	98
20.	Grądy	30
21.	Jeziorna	158
22.	Kaski	200
23.	Każmirów	121
24.	Kostrzewy	17
25.	Osiek	948
26.	Kolonia Osiek	230
27.	Osowa	362
28.	Galewice	1407
	Razem:	6285

Powierzchnia i sieć osadnicza (stan na 2004 rok)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Liczba Gmin					
		Ogółem	Miejskich	Miejsko- wiejskich	Wiejskich	Miast	Wsi
Polska	312685	2489	318	567	1604		
Województwo łódzkie	18219	177	18	24	135	42	518 1
Powiat wierszowski	576,2	7	---	1	6	1	182
Gmina Galewice	136	1	---	---	1	---	28

Podstawowe dane o Gminie Galewice (stan na 2004 rok)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Sołectwa	Miejscowości	Ludność na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn
Województwo łódzkie	18219	3475	5229	146	109
Powiat wierszowski	576,2	96	182	74	102
Gmina Galewice	136	22	28	46	102

Mieszkalnictwo

Stan zasobów mieszkaniowych w gminie Galewice wynosi:

- 1749 mieszkań, w tym zamieszkałych 1543,

- 148114 m² – powierzchnia użytkowa mieszkań (w tym 143484 m² dot. osób fizycznych),
- 23,6 m²/osobę - przeciętna pow. użytkowa w mieszkaniach komunalnych przypadająca na osobę.

Na terenie gminy występują wszystkie typy zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności: jednorodzinna, zagrodowa, wielorodzinna.

Na obszarze gminy przeważa zabudowa zagrodowa.

Poziom bezrobocie.

Liczba bezrobotnych na terenie gm. Galewice wynosi 449 osób. Co przy liczbie 3585 osób w wieku produkcyjnym stanowi poziom bezrobocia w wysokości 12,5%. Z pośród ogólnej liczby bezrobotnych w gminie Galewice, liczba kobiet bez pracy wynosi 210, a mężczyzn – 239.

2.3. Potencjał gospodarczy.

Rolnictwo i przemysł

Na obszarze Gminy Galewice przeważają obszary rolnicze, w związku z tym przeważa produkcja rolnicza. W ogólnej powierzchni wynoszącej 13.579 ha - użytki rolne zajmują 6.903 ha (co stanowi 50,8% powierzchni ogólnej). Lasy, grunty leśne i zadrzewione – zajmują 5.797 ha (co stanowi 42,7% ogólnej powierzchni). Wśród gruntów rolnych przeważają gleby słabe, klas bonitacyjnych V i VI. W gminie funkcjonuje ogólnie 1.237 gospodarstw rolnych znajdujących się w rękach indywidualnych rolników. Dominują gospodarstwa o areale do 5 ha (652 gospodarstw) – co stanowi 52% ogólnej liczby gospodarstw rolnych. Gospodarstwa o areale powyżej 10 ha stanowią tylko 8,6%. Średnia wielkość gospodarstw na terenie gminy wynosi 5,6 ha i jest to areal zbyt mały do uzyskiwania opłacalnej produkcji. Sytuację pogarszają słabe klasy bonitacyjne ziemi. Nie oznacza to jednak, że na terenie gminy nie rozwija się przemysł. Niespełna 27% czynnych zawodowo mieszkańców gminy pracuje poza rolnictwem. W Gminie Galewice

rozwijają się gałęzie przemysłu takie jak: meblarskie, drzewne, rozlewnia gazu, fabryka styropianu, wytwórnia wód gazowanych.

Na terenie Gminy Galewice zarejestrowano obecnie 243 podmioty gospodarcze. Sektor handlu i usług jest całkowicie sprywatyzowany.

Najbardziej znaczącą rolę odrywają:

Zakład Produkcji Styropianu „STYROPEX” - Galewice

P.P.H.U. „STOLWIT” Tartak – Galewice

Stacja paliw ORLEN – Galewice

Zakład Usługowo-Produkcyjny – Kol. Osiek

Hurtownia Wód Mineralnych i Wytwórnia Wód Gazowanych – Osiek

Zakład Usług Produkcyjnych – Węglewice

„MEBLOSIEK” Fabryka Mebli – Kol. Osiek

Ubojnia zwierząt rzeźnych – Galewice

„MAROSIEK” P.H. – Kol. Osiek

„LESTAR” P.P.H.U – Kol. Osiek

„AUTO NAPRAWA” – Galewice

„GAL-GAZ” – Galewice

2.3.1. Infrastruktura techniczna.

Uwagi ogólne

Na infrastrukturę techniczną gminy składają się obiekty sieciowe i urządzenia techniczne służące zaspokojeniu określonych zbiorowych potrzeb wspólnot lokalnych, a także niezbędne dla należytego funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

Ze względu na społeczny, publicznie użytkowy charakter usług świadczonych przy pomocy infrastruktury technicznej, są one objęte szczególnym zainteresowaniem miejscowej społeczności oraz organów administracji publicznej. Wiele z nich o lokalnym

charakterze należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują sprawy:

- a) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz gospodarki wodnej,
- b) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, składowisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb w zakresie w/w spraw stanowi podstawowe kryterium przydatności terenu dla rozwoju gospodarczego gminy. Ich dostępność może być szansą, a brak barierą rozwojową.

Gospodarka odpadami

Aktualnie usuwanie odpadów stałych z terenu gminy odbywa się poprzez ich wywóz na składowisko odpadów do miejscowości Teklinów (Gmina Wieruszów). W chwili obecnej gmina jest na etapie wdrażania systemu selektywnej zbiórki odpadów. System ten rozpoczął funkcjonowanie m.in. w szkołach z terenu gminy, poprzez zbiórkę i segregację odpadów powstających na terenie Gminy Galewice. Ponadto rozdysponowano worki foliowe przeznaczone do segregacji odpadów wśród wszystkich mieszkańców gminy. Część odpadów komunalnych i gospodarczych jest spalana lub składowana poza legalnymi wysypiskami (tzw. dzikie wysypiska zlokalizowane w lasach, dolinach rzecznych i w rowach).

Gospodarka ściekowa

Do tej pory na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków. W Gminie Galewice planuje się budowę oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacji co pozwoli ograniczyć zrzuty ścieków nieoczyszczonych. Nawet większe zakłady nie posiadają urządzeń do oczyszczania ścieków, stąd rzeki przepływające przez gminę, a szczególnie obszary o skoncentrowanej zabudowie i dużej liczbie mieszkańców – ulegają znacznemu zanieczyszczeniu i degradacji. Według opracowanego „Programu kanalizacji wsi i budowy oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Galewice” (1997) przewiduje się

budowę 3 oczyszczalni ścieków obszarze miejscowościach Galewice, Osiek – Zamoście i Pędziwiatry, zbierające ścieki z miejscowości:

Oczyszczalnia w Galewicach - Galewice, Kaski, Kużaj, Osowa,

Oczyszczalnia w Osieku – Kolonia Osiek, Osiek, Węglewice, Żelazo,

Oczyszczalnia w Pędziwiatrach – Ostrówek, Pędziwiatry, Kaźmirów.

Gmina Galewice przystąpiła do opracowania projektu pod nazwą „Oczyszczalnia ścieków z siecią kanalizacyjną dla miejscowości Galewice z możliwością rozbudowy i dowozu ścieków z innych miejscowości z terenu gminy”. Realizacja tego zadania rozpocznie się od budowy oczyszczalni z siecią kanalizacyjną obszarze długości obszarze długości 8 km obszarze latach 2005-2006. W latach następnych dalszą rozbudowę kanalizacji do długości 16 km. Ścieki z terenu całej gminy będą odbierane przez oczyszczalnię obszarze Galewicach.

Rozwiązaniem w zakresie gospodarki ściekowej mogą być również oczyszczalnie przydomowe budowane przez indywidualnych rolników. Na obszarze gminy istnieje już przydomowa oczyszczalnia ścieków dla potrzeb indywidualnego odbiorcy. Oczyszczalnia ta znajduje się w miejscowości Galewice. Również w miejscowości Pędziwiatry dla potrzeb Domu Wczasów Dziecięcych powstaje oczyszczalnia ścieków BIOCLORE.

W chwili obecnej ścieki na terenie gminy gromadzone są w szczelnie zabezpieczonych szambach przed dostaniem się ich do wód gruntowych i do gleby. Ponieważ na terenie gminy nie ma jeszcze oczyszczalni ścieków, odpady te są odbierane i transportowane przez wyspecjalizowane podmioty do oczyszczalni ścieków do Wierszowa. Firmy te posiadają stosowne zezwolenia na prowadzenie takiej działalności na terenie Gminy Galewice.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzeniem gminy w energię elektryczną zajmuje się Zakład Energetyczny Kalisz S.A., który potrzebną moc kupuje od Polskich Sieci Energetycznych S.A., Zakładu Elektrociepłowni Kalisz – Piwonice oraz z elektrociepłowni działających sezonowo przy cukrowniach w Witaszycach, Zbiersku i Zdunach.

Linie energetyczne na terenie gminy eksploatowane są przez Rejonowy Zakład Energetyczny w Kępnie.

Zaopatrzenie w gaz

W gminie brak jest gazu przewodowego.

Telekomunikacja

Bardzo szybki w ostatnich latach rozwój telefonizacji w kraju zapewnił łącza telefoniczne każdemu chętnemu mieszkańcowi gminy.

2.3.2. Infrastruktura społeczna.

Oświata

Na terenie gminy funkcjonuje 6 szkół podstawowych, zlokalizowanych w miejscowościach: Galewice, Osiek, Węglewice, Ostrówek, Biadaszki i Niwiska.

W Galewicach istnieje również gimnazjum, a przy nim sala gimnastyczna oddana do użytku w 2001 roku. W bieżącym roku zostaną zakończone prace przy budowie sali sportowej przy szkole w Ostrówku. W Galewicach funkcjonuje również przedszkole.

Służba zdrowia i opieka społeczna

Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie opieki zdrowotnej zapewniają Ośrodki Zdrowia w Galewicach i Osieku oraz zatrudnieni tam lekarze, pielęgniarki i stomatolog. Zaopatrzenie w leki świadczy jedna apteka znajdująca się w Galewicach.

Sport i rekreacja, baza turystyczna

Gmina posiada następującą bazę do uprawiania sportu:

- salę gimnastyczną w Galewicach,
- boiska sportowe przy istniejących w gminie szkołach podstawowych,
- boiska wiejskie w miejscowościach: Galewice i Osiek.

Aktywny wypoczynek najmłodszym może zapewnić Dom Wczasów Dziecięcych w Pędziwiatrach, gdzie organizowane są turnusy rehabilitacyjne, kolonie i obozy. Bazę wypoczynkową w gminie stanowią również gospodarstwa agroturystyczne.

3. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu środowiska w Gminie Galewice.

Poprzez pojęcie środowisko zgodnie z art. 3, pkt. 39 ustawy Prawo Ochrony Środowiska rozumiemy ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaniny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat.

3.1. Zasoby naturalne litosfery.

Na terenie gminy występuje kilkanaście niewielkich punktów eksploatacji kruszywa naturalnego drobnego, kilka punktów eksploatacji kruszywa naturalnego grubego. Wszystkie te punkty eksploatowane są okresowo. W okolicach Węglewic występuje również punkt eksploatacji rudy darniowej, a w rejonie Galewic złoża kruszywa naturalnego „Galewice” o zarejestrowanych zasobach. Na południu gminy (Kolonia Niwiska) istnieją tereny perspektywiczne dla wydobycia kruszywa naturalnego. Minimalnie występują gliny i torfy.

3.2. Zasoby glebowe.

Gleby

Z ogólnej powierzchni Gminy Galewice wynoszącej 13.579 ha – użytki rolne stanowią 50,8% i zajmują 6.903 ha, na lasy przypada 5.797 ha powierzchni, co stanowi 42,7%.

Przeważają gleby słabe V i VI klasy bonitacyjnej.

R V 1.564 ha tj. 31,8%

R VI 2.551 ha tj. 51,8%

R VIz 209 ha tj. 4,3%

Razem: 4.324 ha tj. 87,9%

Najlepsze gleby – klas II, III i IV występują w rejonie Galewic i w miejscowości Osiek.

R II 2 ha tj. 1,1%

R III	71 ha	tj. 1,4%
R IV	524 ha	tj. 10,6%
Razem:	597 ha	tj. 12,1%

Na obszarze gminy Galewice występują gleby, których skałami macierzystymi są głównie utwory czwartorzędowe: piaski i gliny, żwiry oraz lokalne torfy. Gleby na terenie Gminy Galewice charakteryzują się średnią i niską banicją. Zdecydowana większość gleb jest wykorzystywana rolniczo. Są to gleby słabe i bardzo słabe, klas V, VI i VIz, co ogranicza możliwości produkcji rolnej. Te gleby to przeważnie gleby kwaśne ubogie w próchnicę oraz gleby bardzo lekkie-słabogliniaste przechodzące płytko w luźne piaski.

3.2.1. Degradacja gleb.

Poprzez degradację gleb należy rozumieć pogorszenie się ich właściwości i spadek wartości, co przejawia się przede wszystkim obniżeniem żyzności.

Głównymi przyczynami degradacji gleb są skażenia przemysłowe i komunikacyjne, chemizacja rolnictwa, chemiczne metody walki ze szkodnikami pól i lasów oraz niewłaściwe metody uprawy. Skażenia przemysłowe i komunikacyjne dostają się do gleby przez powietrze lub za pośrednictwem wody. Przykładem są chociażby kwaśne deszcze zawierające związki siarki, które prowadzą do zakwaszenia gleb i spadku jej żyzności. Obniżanie się odczynu pH poniżej wartości 5,0 jest zjawiskiem negatywnym prowadzącym do zmniejszenia plonów roślin uprawnych.

Na obszarze Gminy Galewice przeważają obszary rolnicze, w związku z tym degradacja gleb wynika przede wszystkim z działalności rolniczej. Szkodliwy dla gleb wpływ mechanizacji i chemizacji rolnictwa, często bagatelizowany, negowany i niedoceniany lub tłumaczony koniecznością zaspokojenia potrzeb życia prowadzi do zanieczyszczeń gleb.

Powierzchniowo rozległe zagrożenia powodują czynniki naturalne prowadzące do erozji wietrznej, erozji powierzchniowej i erozji wąwozowej. Największe szkody powoduje erozja wietrzna obejmująca prawie połowę użytkowanych gleb. Corocznie część gruntów

rolnych jest wyłączana z użytkowania pod różne inwestycje. Ważną rolę odgrywają też procesy chemicznego degradowania gleb poprzez niewłaściwie zorganizowaną gospodarkę ściekową i odpadową. Jedną z form degradacji gleb są również pożary, bardzo często wzniecane umyślnie.

Na obszarze Gminy Galewice nie odnotowano żadnych terenów zdegradowanych w/w form degradacji gleb.

3.3. Zasoby wodne.

W Polsce korzystanie z wody regulowane jest Prawem Wodnym. Zapewnione jest powszechne i zwykle korzystanie z wody prowadzone w taki sposób, aby nie oddziaływało to szkodliwie lub niekorzystnie na środowisko.

Gospodarowanie wodą polega na trwałym zabezpieczeniu potrzeb w aspekcie ilości i jakości wody oraz jej dostarczenia w odpowiednim czasie i miejscu. Trwały charakter zabezpieczenia potrzeb obliguje do gospodarowania zasobami w sposób oszczędny i racjonalny, zwłaszcza na obszarach, gdzie występuje deficyt wody. Jednak w okresie nadmiernych opadów atmosferycznych obserwuje się okresowe zalewanie niewielkich części gruntów położonych na terenach wsi Rybka, Foluszczyki, Spóle.

Deficyt wody występuje również na terenie gminy, który wynika zarówno z uwarunkowań naturalnych jak i z komunalnej i gospodarczej aktywności mieszkańców. Deficyt spowodowany jest przede wszystkim niskimi sumami opadów atmosferycznych. Gmina Galewice leży w obszarze klimatu łódzkiego. Wyznacznikiem warunków klimatycznych jest topografia terenu i położenie obszaru w strefie mas powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego. Opady atmosferyczne średnio wahają się od 500-600mm. Średnia temperatura roczna wynosi ok. 7,5°C. Najchłodniejszym miesiącem jest luty, średnia poniżej -3°C, najcieplejszym lipiec średnia ok. 18°C. Dni z pokrywą śnieżną około 70 – od przełomu listopada i grudnia do połowy marca. Okres wegetacyjny wynosi ok. 210-220 dni.

Położenie gminy w środkowej części Polski oraz charakter rzeźby ułatwiają napływanie nad jej obszar różnych mas powietrza. Lokalne warunki klimatyczne są zróżnicowane, głównie w zakresie stosunków wilgotnościowych. Dolina Prosny cechuje się

niekorzystnymi warunkami klimatu w zakresie stosunków termiczno- wilgotnościowych. Obszary leśne posiadają szczególne warunki klimatyczne, charakteryzujące się dużą zacisznością, mniejszymi amplitudami temperatur, większym zacienieniem.

Na terenie gminy Galewice nie zaobserwowano zmiany klimatu w wyniku działalności człowieka.

3.3.1. Wody podziemne.

Zaopatrzenie w wodę konsumpcyjną

Na całość produkcji wody składają się 3 podstawowe fazy: ujęcie wody, uzdatnianie wody oraz dostarczanie wody odbiorcom. Zaopatrzenie ludności gminy w wodę następuje z ujęć wód podziemnych w piętrze czwartorzędowym i jurajskim. Zużycie wody na jednego mieszkańca w gminie wynosi ok. 100 l/d. Gmina Galewice czerpie wodę z 7 ujęć wody, które znajdują się w następujących miejscowościach:

- Galewice (2 ujęcia),
- Osiek (2 ujęcia),
- Węglewice,
- Ostrówek,
- Niwiska.

Obszar ujęcia wodnego w Galewicach zbudowany jest z osadów jury dolnej, trzeciorzędu i czwartorzędu. W rejonie ujęcia wyróżnia się następujące poziomy wodonośne:

- czwartorzędowe swobodne zwierciadło wody – występujące lokalnie w zależności od morfologii i budowy geologicznej podłoża. W miejscach, gdzie gliny zwałowe są przy powierzchni zwierciadło występuje bardzo płytko, w strefach piaszczystych waha się do kilku m p.p.t.
- czwartorzędowy naporowy poziom wodonośny – nieciągły, zależny od budowy geologicznej. Warstwę wodonośną stanowią piaski występujące pod glinami zwałowymi lub przewarstwiające je.
- trzeciorzędowo-jurajski poziom wodonośny – ujmowany jest przez dokumentowane studnie. Wodonośiec zbudowany jest z pisaków wodnych, piasków drobnych z wkładkami piaskowca drobnoziarnistego oraz piaskowca średnioziarnistego

słabozwięzłego. Jest to poziom ciśnieniowy. Warstwę napinającą stanowi bardzo słaby przepuszczalny kompleks łań trzeciorzędowych. Ujęcie we wsi Galewice składa się z 2 studni wierconych ujmujących wody trzeciorzędowo – jurajskie.

Studnie ujęciowe w Osieku bazują na jurajskiej warstwie wodonośnej wykształconej w postaci piaskowca drobno i średnioziarnistego, z reguły bardzo słabo spoistego, co nie pozwoliło na wykonanie studni bezfiltrowych. Występujące w piaskowcach jurajskich zwierciadło wody ma charakter napięty. Poziom wodonośny w obu studniach został nawiercony na rzędnej stropu kredy a stabilizował się w warunkach naturalnych na głębokości 1.7 m p.p.t, a w studni nr 2 na głębokości 7.1 m p.p.t. Według danych dokumentacyjnych w rejonie Osieka nie stwierdzono występowania zawodnienia utworów trzeciorzędowych lub czwartorzędowych o charakterze pozwalającym na ich ujęcie.

Studnia ujęciowa w Węglewiczach bazuje na czwartorzędowej warstwie wodonośnej wykształconej w postaci piasków średnioziarnistych szarych. Występujące w piaskach zwierciadło wody ma charakter napięty. Poziom wodonośny został nawiercony na rzędnej stropu gliny morenowej a stabilizował się w warunkach naturalnych na głębokości 5,43 m poniżej p.t

Studnia ujęciowa w Ostrówku bazuje na jurajskiej warstwie wodonośnej wykształconej w postaci piaskowców drobnoziarnistych słabozwięzłych. Ten typ skały nie pozwolił na wykonanie studni bezfiltrowej. Występujące w piaskowcach zwierciadło wody ma charakter napięty. Poziom wodonośny został nawiercony na rzędnej stropu jury a stabilizował się w warunkach naturalnych na głębokości 0,3 m powyżej p.t.

Ujęcie wody w Niwiskach składa się z dwóch studni wierconych ujmujących wody z utworów czwartorzędowych za pomocą filtrów siatkowych. Studnie ujęciowe bazują na czwartorzędowej warstwie wodonośnej wykształconej w postaci piasków drobno i średnioziarnistych. Ujęty poziom wodonośny został nawiercony na głębokości

występowania spągu szarych glin zwałowych a stabilizował się w warunkach naturalnych na głębokości 4.0 m p.p.t.

Prawie wszystkie wioski (ok.98%) w Gminie Galewice posiadają wodociągi komunalne produkujące wodę wyłącznie z ujęć podziemnych. Jednak nie wszyscy mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę z wodociągów wiejskich, część z nich korzysta jeszcze z własnych ujęć (studni).

Nadzór nad jakością dostarczanej wody mieszkańcom Gminy Galewice sprawowany jest przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Wieruszowie.

Dane dotyczące wodociągów wiejskich eksploatowanych przez Urząd Gminy (stan na dzień 31.12.2003 r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Wodociąg				
		Ostrówek	Węglewice	Niwiska	Galewice	Osiek
1.	Liczba ludności zaopatrywanej	1659	719	664	2065	1178
2.	Długość sieci (km)	44,03	15,29	9,7	23,7	11,2
	w tym wyk. – z rur PVC(km) - z rur AC (km)	44,03	15,29	9,7	18,7 5,0	4,8 6,4
3.	Produkcja wody (m ³ /d)	120,6	53,81	50,25	258,16	142,54
4.	Miejscowości podłączone do wod. (ilość przyłączy)	Ostrówek-73 Kaźmirów-25 Rybka Lut.-28 Gąszcze-24 Brzózki-32 Głaz-1 Biadaszki, Zataje, Żelazo-68 Foluszczyki-20 Pędziwiatry-22 Przybyłów-19 Rybka Sok.-17	Węglewice-73 Okoń część-33 Spóle-27 Założcie-5 Grądy-6 Płęsy-6 Brzeziny-9 Okoń-10	Niwiska Kolonia, Niwiska-70 Osowa Kolonia, Osowa-72 Galewice, ul. Południowa- 18 Kostrzewy-2	Galewice, Zmysłona, Stefanek- 381 Kaski-44 Kużaj-38 Dąbie, Dąbrówka-35 Jeziorna-35	Osiek, Zamość część-258 Kol. Osiek-53
5.	Łączna ilość odbiorców (przyłączy)	329	177	162	534	311

Od 1996 roku WIOŚ w Sieradzu rozpoczął realizację monitoringu regionalnego wód podziemnych na terenie byłego województwa sieradzkiego. Program tego monitoringu został opracowany w 1993 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Wojewody. Wyznaczono 140 otworów obserwacyjnych oraz ustalono zakres wykonanych wskaźników.

W 1999 roku po nowym podziale administracyjnym włączono do badań 3 studnie z terenu powiatu wierzuszowskiego (wcześniej badane przez WIOŚ w Kaliszu) m.in. studnię w Osieku. Otwór zawiera wodę wysokiej jakości, nieznacznie obniżoną przez barwę i zawartość żelaza ogólnego. W porównaniu z poprzednimi badaniami dwukrotnie zmniejszyła się zawartość fosforanów, obniżeniu uległo także stężenie żelaza i manganu.

Charakterystyka punktu pomiarowo kontrolnego monitoringu regionalnego wód podziemnych na terenie gminy Galewice.

Punkt pomiarowo kontrolny	Stratygrafia	Rodzaj punktu	Głębokość zwierciadła wody /mppt/	Głębokość stropu wodonośna /mppt/	Głębokość otworu /mppt/	Wydajność źródła /m ³ /dobę/
Osiek – wodociąg wiejski	jura	studnia wiercona	7,1	102,0	170,0	1090

3.3.2. Wody powierzchniowe.

Na terenie gminy istnieją niekorzystne warunki wodne – występuje deficyt wody, nasila się zjawisko stepowienia gleby.

Wody powierzchniowe na terenie gminy:

- Rzeka Prosna,
- Struga Węglewska,
- Struga Grądy,

- Struga Kraszewicka,

- Struga Zamość,

są poza klasami czystości.

Sytuacja hydrograficzna całego regionu, odpływowy charakter sieci rzecznej, zasoby wód pierwszego poziomu gruntowego powodują, że powierzchniowych zasadzie cały ten obszar jest zaliczony do zlewni chronionych. Szczególnej ochrony, uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz odpowiedniego zagospodarowania terenu celem zwiększenia retencji wód i spowolnienia odpływu, wymaga zlewnia górnej i środkowej Prozny, tj. między innymi obszar Gminy Galewice.

Monitoring powierzchniowych wód płynących przeprowadzony w 2001 roku

Rzeka Prozna

Prozna na odcinku przepływającym przez teren województwa łódzkiego winna spełniać wymogi klasy U. Na terenie województwa rzeka badana w ramach monitoringu regionalnego w dwóch profilach pomiarowo-kontrolnych.

1. Profil pomiarowo-kontrolny Prozna – Podbolesławiec (156,2 km).

W 1999 roku wody Prozny były pozaklasowe ze względu na azot azotynowy i miano Coli. W roku 2000 o pozaklasowej jakości wody decydowały wskaźniki: azot azotynowy, fosfor ogólny i miano Coli. Ze wskaźników fizyko-chemicznych najważniejsze (ponad 4-krotne) przekroczenie norm wykazywał fosfor ogólny. W roku 2001 obserwuje się poprawę jakości fizyko-chemicznej do norm klasy UI (azot azotynowy i fosfor ogólny). Poziom zanieczyszczenia mikrobiologicznego dorównywał ubiegłorocznemu.

2. Profil pomiarowo-kontrolny Prozna – Mirków (140,0 km).

W poprzednich latach o pozaklasowej jakości wody decydował głównie jej skład mikrobiologiczny i poziom stężeń biogenów. W 2001 roku obserwuje się wyraźną poprawę jakości fizyko-chemicznej wody w tym profilu. O zaliczeniu do klasy III decydowały wskaźniki: azot azotynowy, i fosfor ogólny. Zanieczyszczenie mikrobiologiczne było wysokie w ocenie ogólnej w 2001 roku woda w Mirkowie była pozaklasowa. Rok 2001 zaznaczył się w rzece poprawą jakości fizyko-chemicznej. Zmniejszyły się ilości azotanu azotynowego i fosforu ogólnego. Jednak mimo poprawy jakości wody jest ona ciągle zbyt zanieczyszczona.

3.3.3. Decyzje i pozwolenia wodno-prawne.

Działalność w zakresie gospodarki wodno-ściekowej opiera się na wydanych w formie decyzji pozwoleniach wodno-prawnych.

Gmina Galewice

1. OS-W-6210/1/99 z dnia 21.05.1999r.

Pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu Zakładu Pracy Chronionej „Styropex” Sp. z .o.o. do rowu melioracyjnego ZIM.

2. OS-W-6223/10/2001 z dnia 17.07.2001r.

Pobór wód podziemnych, eksploatacja urządzeń SUW i odprowadzenie wód popłucznych ze stacji wodociągowej w Osieku.

3.OS-W-6224/6/2001 z dnia 31.12.2001r.

Pozwolenie na wykonanie oczyszczalni ścieków bytowo-gospodarczych typu BIOCLORE w miejscowości Pędziwiatry „Dom Wczasów Dziecięcych” i odprowadzenie oczyszczonych ścieków do rzeki Struga Węglewska krn 6+750 dla „Dom Wczasów Dziecięcych” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Pędziwiatrach.

4. OSgw 6210/2/1998 z dnia 14.07.1998r.

Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu, ustanawiająca dla ujęcia wody w Węglewicach strefę ochrony pośredniej i zewnętrznej.

5. OSgw 6210/1/2001 z dnia 15.07.1998r.

Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu, ustanawiająca dla ujęcia wody w Niwiskach strefę ochrony pośredniej i zewnętrznej.

6.OS-W-6223/3a/2002 z dnia 25.06.2002r.

Pozwolenie na pobór wód podziemnych dla wodociągu Węglewice i odprowadzenie wód popłucznych do rowu. Wody podziemne z utworów czwartorzędowych kategorii B.

7. OS-W-6223/3/2002 z dnia 25.06.2002r.

Pozwolenie na pobór wód podziemnych dla potrzeb wodociągu Ostrówek i odprowadzenie wód popłucznych do rowu. Wody podziemne z utworów jurajskich kategorii B.

3.3.4. Zagrożenia wód podziemnych.

Wody podziemne ulegają degradacji w znacznie mniejszym stopniu niż wody powierzchniowe. Ochrona zasobów wód podziemnych polega na ograniczaniu eksploatacji do niezbędnego minimum oraz stałej kontroli ilości pobieranej wody. Na ogólne pogorszenie jakości wód podziemnych wpływa budowa sieci wodociągowej w przypadku opóźnienia lub zaniechania równoczesnej budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich. Uruchomienie wodociągów zwiększa bowiem kilkakrotnie zużycie wody, a tym samym ilość ścieków wymagających oczyszczenia. Ochrona wód prowadzona jest w dwóch aspektach: ochrony zasobów wodnych i ochrony jakości wód. Głównym czynnikiem degradacji wód podziemnych jest ich nadmierna eksploatacja. Ochrona polega na ograniczeniu eksploatacji oraz stałej ilości pobranej wody. Jakości wód podziemnych zagrażają głównie zanieczyszczenia antropogeniczne. Szczególnie niebezpieczne jest skażenie pierwszego poziomu wód, które wynika z faktu, iż część ludności wiejskiej zaopatruje się z ujęć własnych wykorzystując płytkie wody podziemne.

Do istotnych elementów zanieczyszczenia wód podziemnych na terenie gminy należą:

- ścieki bytowo-gospodarcze na terenach pozbawionych systemu kanalizacyjnego,
- stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin,
- gnojowica,
- wysypiska odpadów urządzone „na dziko”,
- ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane do gruntu,
- emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikające do gruntu z opadami atmosferycznymi,
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych i z dróg,
- wykonywanie odwodnień i rowów melioracyjnych.

Główne metody realizacji ochrony wód to:

- monitoring środowiskowy – system pomiarów i obserwacji cech i właściwości środowiska,
- ocena oddziaływania na środowisko- działanie oceniające wpływ przedsięwzięć na środowisko,
- ochrona bierna – czyli przestrzeganie zakazów i ograniczeń dotyczących wprowadzenia zanieczyszczeń do środowiska,
- ochrona czynna – czyli wykonywanie nakazów dotyczących usuwania przyczyn zanieczyszczania wód.

Jedną z głównych zasad ochrony wód podziemnych, przyjętych przez aktualnie obowiązujące Prawo Wodne, jest zakaz bezpośredniego wprowadzania ścieków do poziomów wodonośnych i ograniczania wprowadzania ścieków do ziemi.

3.4. Ochrona powietrza.

3.4.1. Degradacja i ochrona atmosfery.

Powietrze atmosferyczne na terenie gminy Galewice osiąga niewielki stopień zanieczyszczeń bowiem wskazują na to liczne przesłanki takie jak typowo rolniczy charakter tego obszaru, brak wielkich kotłowni emitujących spore zanieczyszczenia. Największymi emitorami zanieczyszczeń są prywatne zakłady stolarsko-tapicerskie, tartaki.

Na zanieczyszczenia powietrza mają wpływ źródła naturalne takie jak:

- pożary lasów,
- silne wiatry porywające i unoszące cząsteczki piasku i gleby,
- procesy rozkładu substancji organicznych,
- unoszące się w powietrzu pyłki kwiatowe i zarodniki roślin oraz bakterie i drobnoustroje.

Naturalne zanieczyszczenia powietrza mają charakter lokalny i na ogół nie stanowią większego zagrożenia.

Źródłami sztucznymi zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim:

- przemysł,
- komunikacja,
- rolnictwo.

Ze względu na zakres działania i ilość wytwarzanych zanieczyszczeń najbardziej groźny jest przemysł. Zjawisko zanieczyszczenia atmosfery na terenie Gminy Galewice charakteryzuje się niską emisją, bowiem na terenach wiejskich zabudowa nie jest tak zwarta jak w ośrodkach miejskich. Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność. W okresach grzewczych notuje się wzrost emisji energetycznej w porównaniu do okresów ciepłych. Zachodzi obawa spalania odpadów pochodzenia komunalnego w piecach grzewczych u indywidualnych mieszkańców gminy. Również zakłady przemysłowe spalają odpady pochodzące z procesu produkcyjnego takie jak: trociny, wiórki, kora.

Drugim ważnym elementem niskiej emisji są zanieczyszczenia komunikacyjne obejmujące takie substancje jak: tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki, aldehydy. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów na szlakach komunikacyjnych wskazuje tendencję wzrostową.

Na terenie gminy nie ma funkcjonujących dużych zakładów przemysłowych, dlatego nie obserwuje się przekroczenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

3.4.2. Decyzje o dopuszczalnych emisjach do atmosfery w Gminie Galewice.

1. OS-H-P-7645-1/2000 z dnia 07.03.2000 r.

Decyzja dla Wytwórni Styropianu Spółki „Styropex” w Galewicach, ul. Przemysłowa 5 o rodzaju i ilości substancji emitowanych zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

2. OS-H-P-7641-1/2000 z dnia 05.05.2000 r.

Decyzja ustalająca rodzaj i ilość substancji dopuszczonych do wprowadzenia do powietrza z emitorów Wytwórni Styropianu Spółki „STYROPEX” Styropex Galewicach dotyczących użytkowanej kotłowni oraz emisji technologicznej.

3. OS-P-76451212002 z dnia 10.02.2003 r.

Wydanie pozwolenia na wprowadzenie do powietrza gazów i pyłów z Zakładu Produkcyjnego „Styropex” w Galewicach, ul. Przemysłowa 5.

3.5. Ochrona przed hałasem.

Za hałas uważa się każdy dźwięk, który jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający w danych warunkach.

Głównymi źródłami hałasu na terenie Gminy Galewice są:

- hałas przemysłowy – powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych (wentylacja),
- hałas komunikacyjny – pochodzący od wszelkich środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i obiektach użyteczności publicznej.

Na terenie gminy znajdują się zakłady przemysłowe usytuowane w pobliżu budynków mieszkalnych. Wpływ ich na ogólny klimat w gminie nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców.

Hałas komunikacyjny, w tym najbardziej odczuwalny hałas drogowy powodowany jest rosnącą ilością samochodów poruszających się po złej jakości drogach. Źródła hałasu komunalnego w większości oddziałują na sprawców tego hałasu i ich najbliższe otoczenie (sprzęt używany w mieszkaniach przy różnorodnych pracach i okolicznościach, zachowania społeczne w budynkach i na zewnątrz).

W aspekcie ochrony przed hałasem na obszarze gminy Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Łodzi dokonał pomiarów emisji hałasu do środowiska w następujących zakładach:

- „SYROPEX” Zakład Produkcyjny w Galewicach

Zakład ma wydane przez Starostę pozwolenie ustalające wartości dopuszczonych poziomów hałasu przenikającego z zakładu do środowiska. Wykonane w czasie kontroli

sprawdzającej pomiary hałasu wykazały przekroczenie dopuszczanych wartości w porze dziennej o 8,2 dB oraz w porze nocnej o 8,1 dB. Zakład będzie miał wymierzoną karę pieniężną,

- Fabryka Mebli „MEBLOSIEK” w Kol. Osiek

Podczas kontroli interwencyjnej stwierdzono nadmierną emisję hałasu do środowiska, wyniki te przekazano Staroście, który wszczął postępowanie celem wydania pozwania ustalającego wartości dopuszczonych poziomów hałasu przenikającego z terenu zakładu do środowiska.

3.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Pole elektromagnetyczne może występować wszędzie: w domu, w miejscu pracy i wypoczynku. Źródłem tego promieniowania są stacje radiowe, telewizyjne i stacje telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne, urządzenia przesyłowe i urządzenia gospodarstwa domowego oraz systemu przesyłowego energii elektrycznej.

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają urządzenia radiokomunikacji rozsiewnej: stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, które emitują do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1-300 MHz i mikrofal od 300-30000 MHz.

W Polsce problem oddziaływań środowiskowych w zakresie fal radiowo-telewizyjnych rozwiązano poprzez rygorystyczne rozwiązania normalizacyjne, które nie dopuszczają do występowania w środowisku społecznym gęstości mocy promieniowania powyżej $0,1\text{W/m}^2$. Budowane w takim założeniu maszty stacji nadawczych nie stanowią, według współczesnych poglądów naukowych, zagrożeń środowiskowych. Dodatkowo niewielkie nasycenie takimi urządzeniami stanowi o niewielkiej randze problemu.

W zakresie mikrofalowym pola elektromagnetycznego największy niepokój wśród społeczeństwa budzi telefonia komórkowa. Jej burzliwy rozwój w ostatnich latach objawiający się ogromną liczbą samych telefonów komórkowych oraz liczną stacją bazowych instalowanych na budynkach, w szczególności w dużych miastach, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tego typu łączności. Wyzwała to w ludziach ogromne emocje i budzi niepokój o zagrożenie dla zdrowia człowieka.

Telefonia cyfrowa w systemie GSM jest rozbudowana w większości krajów i ma praktycznie zasięg światowy. Wraz z szybkim wzrostem liczby abonentów tej telefonii zachodzi potrzeba zwiększania liczby komórek, co prowadzi do podziału większych komórek na mniejsze. Proces ten jest korzystny z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego, bowiem efektem takiego działania jest ogólnie zmniejszenie gęstości strumienia energii. Ze względu na stosowanie mniejszych mocy wypromieniowanych w małych komórkach ogólny poziom natężenia pola elektromagnetycznego w przestrzeni w danym rejonie maleje oraz zmniejsza się zapotrzebowanie mocy do zasilania stacji.

Standard GSM jest obecnie najbardziej rozpowszechnionym na świecie standardem telefonii komórkowej. Stacje GSM są stacjami małej mocy. Są zdefiniowane w 8 klasach, ich moce zawierają się w granicach od 320 W do 2,5 W i zmieniają się do 3 dB. W skład stacji bazowej telefonii komórkowej wchodzi urządzenia zasilające oraz urządzenia nadawczo-odbiorcze z zespołem anten, które są instalowane w pomieszczeniach urządzeń wewnątrz budynku oraz na masztach rurowych umieszczonych na dachu budynku w miastach oraz na ażurowych, wolnostojących masztach w terenie poza miejskim. Stacja bazowa jest wyposażona najczęściej w 3 anteny rozsiewcze sektorowe, zawieszane na wysokości na ogół nie mniejszej niż 25 do 30 m nad powierzchnią ziemi i służą one do zapewnienia łączności z telefonami komórkowymi.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega przede wszystkim na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach.

W polityce ekologicznej państwa zapisano, że poprawa jakości środowiska musi obejmować m.in. kontrolę i ograniczenie emisji do środowiska promieniowania niejonizującego pochodzącego przede wszystkim z urządzeń elektromagnetycznych i radiokomunikacyjnych. W przypadku stacji nadawczych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, separacja sprowadza się głównie do takiego usytuowania anten nadawczych stacji, aby dla danych parametrów nadawania, pola docierające do miejsc przebywania człowieka, były w pełni bezpieczne dla stanu jego zdrowia.

Na terenie Gminy Galewice znajdują się dwie stacje telefonii komórkowej ERA i PLUS. Stacje te znajdują się na maszcie antenowym na obszarze zakładu STOLWIT w miejscowości Galewice.

Uwarunkowania prawne.

W zakresie ochrony środowiska i ludności przed polami elektromagnetycznymi obowiązujące wymagania zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska, dopuszczalnych poziomów promieniowania, jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykonywaniu pomiarów kontrolnych promieniowania. Zgodnie z tym Rozporządzeniem w otoczeniu źródeł pól elektromagnetycznych wyznacza się obliczeniowo obszary, dla których przekroczone są dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego. Dla częstotliwości promieniowania od 300 do 300000 MHz, w zakresie których pracują stacje bazowe GSM, dopuszczalna gęstość strumienia energii pola elektromagnetycznego w środowisku wynosi poniżej $0,1 \text{ W/m}^2$.

3.7. Środowisko przyrodnicze.

3.7.1. Szata roślinna.

Na terenie gminy Galewice świat zwierzęcy i roślinny charakterystyczny jest dla obszarów nizinnych. Najbardziej naturalną formą roślinności są lasy, które zajmują 5 876 ha, co stanowi 43,2 % powierzchni całej gminy. Obszar gminy jest terenem rolniczym, dlatego też roślinność jest typowa dla terenów rolniczych. Znaczną powierzchnię stanowią łąki, na których rosną przeważnie trawy, jak kupkówka, wyczyniec czy tymotka oraz liczne rośliny motylkowe. Lasy administracyjnie przynależą do Nadleśnictwa Przedborów. Przeważającym typem lasów są bory iglaste zwłaszcza sosnowe. Ponadto występują różne gatunki świerka oraz brzoza. W runie takich lasów charakterystyczne są krzewinki z rodziny wrzosowatych, w wilgotniejszych lasach występują siedliska z podszyciem borówkowym lub mszystym.

3.7.1.1. Rezerваты florystyczne.

„Długosz królewski” w Węglewicach

Ciekawostką przyrodniczą okolicznych lasów położonych na północ od Węglewic jest rezerwat przyrody usytuowany na 3,26 ha powierzchni boru sosnowego należącego do Nadleśnictwa Przedborzów. Główną atrakcją owego florystycznego rezerwatu jest największa w Polsce paproć zwana Długoszem Królewskim (*Osmunda regalis*). Rośnie tam ok. 136 tych niezwykłych roślin. Ten najokazalszy gatunek krajowych paproci rosnący na torfowisku otoczonym przez stuletni fragment boru sosnowego, objęty jest ścisłą ochroną. Rezerwat ten jest jednym z dwóch w Polsce. Drugi taki można spotkać dopiero na wyspie Wolin (woj. zachodniopomorskie).

Oprócz paproci rośnie tu szereg rzadkich dzikich roślin takich jak: bagno zwyczajne, fiołek błotny, borówka bagienna i borówka czarna. W rezerwacie można zobaczyć również rzadko spotykany gatunek ptaka – orła bielika. Rezerwat znajdujący się na terenie gminy Galewice w odległości ok. 3 km na wschód od Węglewic w kierunku Biadaszek utworzony został 1965 roku. Występująca tam paproć jest rośliną chronioną i wpisana do tzw. Czerwonej Księgi w kategorii roślin zagrożonych wyginięciem.

3.7.2. Świat zwierząt.

Różnorodność ekosystemu gminy Galewice sprzyja różnorodności gatunkowej fauny tego regionu. Żyje tu wiele gatunków, które są typowe dla tej części kraju. W tutejszych lasach licznie gromadzą się lisy, dziki i sarny. Na skraju pól i lasów można spotkać przepiórki, kuropatwy i zające. W okolicach nadrzecznych gnieździ się ptactwo wodne, m.in. żurawie, dzikie gęsi i kaczki krzyżówki. Spośród gryzoni można spotkać wiewiórki. Bardzo ciekawy jest świat owadów związany z obszarami zalesionymi. Można tu znaleźć również żmiję zygzakowatą, zaskrońca i jaszczurkę żyworodną. Teren gminy Galewice to rejon lęgowy dla bocianów. Bogaty jest również świat ptaków, który związany jest z rezerwatami przyrody i większymi zbiornikami wodnymi. Spośród

ptaków można tu wyróżnić orlika białego, żurawie, kaczki krzyżówki, dzikie gęsi, jaskółki i bociany i wiele innych.

3.7.3. Obszary i obiekty chronione

Obszar chronionego krajobrazu

Cała Gmina Galewice została zaliczona do obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Proсны” ustanowionego Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego Nr 65 z dnia 20 grudnia 1996 roku. Za wprowadzeniem na terenie gminy szczególnej ochrony przyrody przemawiają:

- rzadkie i ciekawe zbiorowiska roślinne,
- rezerwat przyrody paproci „Długosz Królewski” w Węglewicach,
- zasoby wód podziemnych,
- walory krajobrazowe przełomowej doliny Proсны,
- walory turystyczno-krajobrazowe,
- zabytki architektury (młyn wodny zbożowy i Kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy w Węglewicach).

Na obszarze chronionego krajobrazu dopuszcza się realizację obiektów działalności gospodarczej, rekreacyjnej i mieszkaniowej przy zachowaniu istniejących walorów krajobrazu. W celu ochrony środowiska przyrodniczego w tym lasów zakazuje się inwestowania budowlanego na terenach leśnych z wyjątkiem:

- obiektów służących gospodarce leśnej,
- istniejących na terenach leśnych rozproszonych punktów osadnictwa,
- miejsc pokazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Pomniki przyrody

W gminie występuje kilka okazów drzew – pomników przyrody:

- we wsi Dąbie – dąb szypułkowy o obwodzie 480 cm oraz wiąz o obwodzie 480 cm rosnące w parku podworskim,

- w Węglewicach – dąb o obwodzie 410 cm i klon o obwodzie 360 cm rosnące przy dworku,
- w Galewicach – dąb szypułkowy o obwodzie 350 cm rosnący na terenie parku.

Użytki ekologiczne

Z uwagi na szczególne warunki środowiska sprzyjające gnieźdzeniu się chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych oraz stwierdzone występowanie chronionych gatunków roślin, a także malowniczy krajobraz proponuje się objąć szczególną ochroną i uznać za użytki ekologiczne obszary:

- „Osiek”,
- „Bocianki”,
- „Gobelki”.

Obszary te planuje się uznać za użytki ekologiczne poprzez rozszerzenie ochrony prawnej z uwagi na szczególne wartości środowiska roślinnego i zwierzęcego oraz walory torfowiskowe tych rejonów.

Parki podworskie

Ważnym elementem środowiska są parki podworskie i wiejskie. Mają one ogromną wartość przyrodniczą, która wynika z ich naturalistyczno-krajobrazowego charakteru. Na terenie gminy znajdują się trzy parki podworskie, które figurują w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- Dąbie – pozostałości parku z kilkoma pomnikowymi drzewami,
- Galewice – park o powierzchni 3,8 ha z XIX wieku,
- Węglewice – pozostałości parku z pomnikowymi drzewami.

3.7.4. Lasy

Lasy stanowią 40% ogólnej powierzchni gminy, zajmują obszar 5.470 ha a łącznie z gruntami leśnymi i zadrzewionymi – 5.795 ha (42,7%). Wszystkie lasy na terenie gminy należą do lasów ochronnych. Lasy w północnej części gminy oraz grunty rolne na skraju lasu w rejonie wsi Foluszczyki uznane są za ostoję zwierzyny.

3.8. Bezpieczeństwo chemiczne. Poważne awarie.

Wydarzenia posiadające cechy zagrożeń mające nadzwyczajne znaczenie dla środowiska i dla ludzi mogą powstawać:

- w wyniku prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych,
- podczas transportu substancji niebezpiecznych,
- jako efekt celowej działalności człowieka związanej z niezgodnym z przepisami pozbywaniem się substancji (materiałów niebezpiecznych).

Przez pojęcie działalności przemysłowej należy rozumieć procesy przetwarzania, wytwarzania, magazynowania i dystrybucji substancji stwarzających zagrożenia. Za substancje niebezpieczne uznaje się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 09.04.2004 r. (Dz.U. nr 85, poz. 535) m.in. kwas arsenowy i jego sole, brom, chlor, wodór, chlorowodór, metanol, fosgen, produkty destylacji ropy naftowej. Pozbywanie się substancji niebezpiecznych niezgodnie z przepisami stanowi bardzo poważne zagrożenie. Transport środków niebezpiecznych dla środowiska powinien odbywać się w cysternach kolejowych lub autocysternach jak również w mniejszych opakowaniach takich jak: balony, beczki, hoboki przewożonych samochodami. Poważne awarie mogą występować przede wszystkim:

- w zakładach przemysłowych,
- na szlakach komunikacyjnych i drogowych.

Na liście zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej z terenu Gminy Galewice znajduje się Rozlewnia Gazu „Gal-GAZ” w Zmyślonej. W zakładzie magazynowany jest gaz płynny propan-butan. Substancja magazynowana jest dwóch zbiornikach nadziemnych o pojemności 54 m³ każdy oraz w butlach 11 kg w ilości 1500 szt. W zakładzie maksymalnie może znajdować się 77 Mg tej substancji.

Zbiorniki posiada ważne Decyzje Inspektoratu Dozoru Technicznego w Łodzi zezwalające na eksploatację zbiorników. Transport drogowy substancji prowadzony jest

3 autocysternami. Pojazdy posiadają aktualne badania techniczne zainstalowanych na nich urządzeniach ciśnieniowych.

Poważne awarie na szlakach komunikacyjnych gminy mogą wystąpić z udziałem transportu substancji niebezpiecznych tj. gaz propan – butan dostarczany do firmy GAL – GAZ i paliwa dostarczanego do stacji benzynowej PKN Orlen istniejącego w Galewicach. Oprócz tego nie ma zagrożenia wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w transporcie drogowym.

3.9. Analiza istniejącego stanu w gospodarce odpadami w Gminie Galewice.

Szczegółowo problem gospodarowania odpadami na terenie gminy reguluje stanowiący załącznik do niniejszego Programu Ochrony Środowiska Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Galewice.

4. Polityka, cele i zadania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska.

Cele i zadania zmierzające do poprawy jakości środowiska na terenie gminy zostały określone zgodnie z przyjętymi zasadami obowiązującymi zarówno w Polsce jak i w krajach Unii Europejskiej oraz w oparciu o ustalenia zawarte w programach wyższych szczebli. W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice wyznaczono cele, które odnoszą się do wszystkich komponentów tworzących środowisko przyrodnicze. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice tworzono zgodnie z założeniami ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

Planowane zamierzenia w sferze jakości środowiska zostały określone w odniesieniu do:

- gospodarowania odpadami,
- jakości powietrza,
- stosunków wodnych i jakości wód,

- hałasu,
- bezpieczeństwa chemicznego,
- nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- różnorodności biologicznej.

4.1. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony powierzchni ziemi.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego

Głównym problemem zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie gminy jest jej typowo rolniczy charakter i związane z tym procesy uprawy gleb.

Zgodnie z zapisem w ustawie Prawo Ochrony Środowiska ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości w szczególności poprzez:

- racjonalne gospodarowanie,
- zachowanie wartości przyrodniczych,
- zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania,
- ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania,
- utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów,
- doprowadzenie jakości gleby i ziemi co najmniej do wymaganych standardów, gdy nie są one dotrzymywane,
- zachowanie wartości kulturowych z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury.

Cele i priorytety

- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych,
- ochrona powierzchni ziemi przed degradacją,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wód w celu ochrony gleb,
- racjonalne wykorzystanie zasobów gleb,

- zagospodarowanie gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich walorom przyrodniczym,
- zapobieganie niszczeniu gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin,
- budowa płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę.

Kierunki i działania

- zalesianie śródpól i przydroży spełniających rolę przeciw erozyjną,
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- zalesianie gleb o niskiej bonitacji,
- edukacja ekologiczna w zakresie ochrony gleb.

Efekty

- zmniejszenie powierzchni gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
- zapobieganie erozji wietrznej gleb,
- osiąganie większych plonów,
- zmniejszenie zanieczyszczenia gleb.

4.2. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony wód.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego.

Ze względu na specyficzne uwarunkowania środowiska (rzeźba terenu, geologia, hydrologia, lesistość itp.) oraz ze względu na układ sieci osadniczej i strukturę gospodarczą Gmina Galewice jest obszarem, na którym występują problemy w zakresie zasobów i stosunków wodnych. Do podstawowych cech aktualnego stanu stosunków wodnych i jakości wód należą:

- niedostateczna retencja wody,
- okresowe występowanie powodzi w dolinach rzecznych,
- niedostateczna ilość i efektywność systemów oczyszczania ścieków (zrzuty ścieków nieczyszczonych),
- brak oczyszczalni ścieków,

- wody powierzchniowe w większości rzek nie odpowiadają standardom jakości,
- zły system sanitacji wsi.

Zgodnie z ustawią Prawo Ochrony Środowiska ochrona wód polega na zapewnieniu ich najlepszej jakości, w tym utrzymaniu ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej w szczególności poprzez:

- utrzymanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach,
- doprowadzenie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Cele i priorytety

- propagowanie wśród rolników Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej,
- edukacja z zakresu właściwego składowania nawozów naturalnych,
- budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej ze szczególnym naciskiem na infrastrukturę kanalizacji sanitarnej,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi,
- zapewnienie odpowiedniego systemu nawodnień i odwodnień,
- zaspokajanie zapotrzebowania mieszkańców gminy w dobrą jakościowo wodę, poprzez rozbudowę, modernizację wodociągów oraz ścisłe przestrzeganie procesów technologicznych uzdatniania wody,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- ograniczenie marnotrawstwa wody poprzez przeprowadzanie okresowych kontroli przez eksploatatora i wyeliminowanie nieszczelności na rurociągach sieci rozdzielczej przyłączeniowej,

Kierunki działań

- budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach: Kostrzewy i Żelazo,
- poprawa jakości wody pitnej poprzez modernizację SUW Osiek,
- budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją,
- wymiana rur azbestocementowych dla wodociągu w miejscowości Osiek i Galewice,

- zlikwidowanie punktowych źródeł zanieczyszczeń jakimi mogą być nieprawidłowo eksploatowane i nieuszczelnione szamba umieszczone w obrębie gospodarstw w trosce o stan sanitarny wód gruntowych, a tym samym o zdrowie ludzi,
- utrzymanie we właściwym stanie urządzeń melioracyjnych.

Efekty

- zmniejszenie poboru wody, zwiększenie zasobów i zmniejszenie niedoborów wody,
- zmniejszenie zrzutów ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód,
- poprawa jakości zasobów wodnych,
- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego (ograniczenie zanieczyszczenia gleb) oraz jakości życia mieszkańców (poprawa jakości wód pitnych i żywności),
- zapewnienie trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego regionu poprzez zapewnienie adekwatnego do potrzeb zaopatrzenia w wodę odpowiedniej jakości.

4.3. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony powietrza.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego

Powietrze atmosferyczne nie podlega systematycznej kontroli jakościowej na terenie Gminy Galewice. Na stopień zanieczyszczenia powietrza może wpływać typowo rolniczy charakter tego terenu oraz brak wielkich kotłowni emitujących zanieczyszczenia. Za główne źródła zanieczyszczeń w gminie uważa się prywatne zakłady przemysłowe oraz trasy komunikacji samochodowej. Zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Galewice związane są w szczególności z licznymi źródłami zaliczanymi do tzw. niskiej emisji.

Zgodnie z zapisem w ustawie Prawo Ochrony Środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jakości w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,

- zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu na co najmniej do dopuszczonych, gdy nie są one dotrzymane.

Cele i priorytety

- zapewnienie wysokiej jakości powietrza, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i niszczących warstwę ozonową,
- ograniczenie zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa - emisji pyłów o 75%, dwutlenku węgla o 56%, tlenków azotu o 31%, niemetalowych, lotnych związków organicznych o 4% i amoniaku o 8% (w stosunku do stanu z roku 1990).

Kierunki działań

- zaostrzenie kryteriów przy wydawaniu decyzji – pozwoleń na korzystanie ze środowiska przez podmioty gospodarcze, a szczególnie przy wskazaniach lokalizacyjnych,
- eliminowanie konwencjonalnego sposobu ogrzewania,
- modernizacja istniejących kotłowni komunalnych i zakładowych,
- w ramach edukacji ekologicznej rozpowszechnianie alternatywnych źródeł energii dla węgla jako jednego z głównych elementów zanieczyszczeń powietrza,
- wzmożenie nadzoru nad osiągnięciem i przestrzeganiem normatywów emisyjnych w jednostkach gospodarczych,
- zintegrowania programów ochrony powietrza z planami zagospodarowania przestrzennego.

Efekty

- ograniczenie zagrożeń aerosanitarnych stwarzanych dla środowiska i ludzi, poprawa jakości życia,
- zmniejszenie zużycia surowców energetycznych i strat energii wytworzonej,
- rozwój ekologicznych systemów ogrzewania,
- uporządkowanie systemu ochrony powietrza i klimatu.

4.4. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony przed hałasem.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego.

Hałas stał się powszechną uciążliwością dla mieszkańców gminy, zamieszkałych szczególnie w pobliżu dróg i zakładów produkcyjnych. Do najważniejszych przyczyn powodujących zagrożenia dla środowiska akustycznego na terenie gminy należą:

- natężenie hałasu komunikacyjnego drogowego, który wynika z zwiększającej się ciągle ilość pojazdów,
- wzrastająca liczba źródeł hałasu przemysłowego z mniejszych jednostek gospodarczych,
- aktywności komunalnej mieszkańców gminy

Zgodnie z zapisami w ustawie Prawo Ochrony Środowiska ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska w szczególności poprzez:

- utrzymanie hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Cele i priorytety

- zmniejszenie narażenia mieszkańców na nadmierny, ponad normatywny poziom hałasu zwłaszcza emitowanego przez środki transportu,
- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,
- zintegrowanie działań w zakresie ochrony przed hałasem z planami zagospodarowania przestrzennego,

Kierunki działania

- utrzymanie jezdni w należytych stanie,
- eliminowaniu z ruchu będących w złym stanie technicznym nie odpowiadającym normom pojazdów mechanicznych,

- kontrolowaniu przestrzegania dopuszczalnych prędkości oraz ładowności pojazdów,
- tworzenie szlaków konnych i ścieżek rowerowych,
- włączenie problematyki ochronnej przed hałasem do planów zagospodarowania przestrzennego.

Efekty

- zmniejszenie skali obiektywnego narażenia mieszkańców na hałas,
- spełnienie obowiązujących standardów w zakresie poziomu hałasu,
- zintensyfikowanie kontroli i nadzoru nad istniejącymi źródłami hałasu oraz zintensyfikowanie działań prewencyjnych dla ograniczenia uciążliwości przedsięwzięć priorytetowych,
- wdrażanie nowoczesnego, kompleksowego systemu ochrony przed hałasem.

4.5. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego.

W gminie Galewice głównymi źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są linie i stacje elektromagnetyczne oraz obiekty radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej).

Zgodnie z zapisami w ustawie Prawo Ochrony Środowiska ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym polega w szczególności na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Cel i priorytet

- utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony promieniowania niejonizującego.

Kierunki działań

- przestrzeganie zasad kształtowania sfer ochronnych wokół źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego,
- kształtowanie świadomości ekologicznej w zakresie skali rzeczywistych zagrożeń stwarzanych przez źródła emisji promieniowania niejonizującego,
- wdrożenie nowoczesnego systemu pól elektromagnetycznych,
- restrykcyjne przestrzeganie przepisów prawa w zakresie rozwiązań technicznych i lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Efekty

- zmniejszenie ryzyka negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko i zdrowie ludzi.

4.6. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego

Różnorodność biologiczna i krajobrazowa Gminy Galewice doznała w ciągu wielu lat wielkich szkód w wyniku:

- wzrostu ilości samochodów,
- zanieczyszczenia środowiska (gleb, wód i powietrza),
- rozwoju struktur zurbanizowanych i transportowych,
- fragmentacji ekosystemów i antropogenicznego kształtowania ekosystemów,
- nieumyślne lub celowe niszczenie środowiska przez mieszkańców (w tym niszczenie roślin, krzewów i zwierząt chronionych),
- kłusownictwa, pożarów i wycinki drzew,
- niedorozwoju infrastruktury technicznej (komunalnej i ochronnej),

- rozwoju przemysłu.

W relatywnie lepszej sytuacji znajdują się ekosystemy objęte prawnym systemem ochrony. Szczególnie ważną rolę w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej odgrywają rezerваты przyrody, a po części także obszary chronionego krajobrazu.

Zespół obszarowych form ochrony przyrody pozwolił zachować między innymi:

- pozostałości naturalnych ekosystemów leśnych,
- wiekowe drzewostany,
- rzadkie gatunki drzew,
- rzadkie gatunki roślin,
- obszary torfowiskowe,
- liczne gatunki ptaków.

Cele i priorytety

- ograniczenie zabudowy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych,
- wyłączenie z inwestowania tereny dolin,
- minimalizowanie powierzchni technicznej zabudowy oraz ograniczenie nadmiernie rozproszonej budowy,
- tworzenie szlaków turystyczno-dydaktycznych w obszarach chronionych i poza nimi,
- budowa szlaków rowerowych i konnych,
- zalesienia śródpól i przydroży,
- podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- ochrona terenów cennych przyrodniczo,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego,
- kontrolowanie gospodarki środkami ochrony roślin.

Kierunki działań

- wspieranie rolnictwa ekologicznego, w tym zakresie wspierania zachowania tradycyjnych praktyk rolniczych na terenach przyrodniczo cennych,

- działania na rzecz utrzymania urozmaiconego krajobrazu rolniczego,
- gospodarowanie zasobami biologicznymi (fauna i flora) w sposób oszczędny i racjonalny,
- ograniczenie eksploatacji surowców naturalnych w obszarach prawnie chronionych (lub w bezpośrednim sąsiedztwie),
- intensyfikacja edukacji ekologicznej w zakresie ochrony bioróżnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- zintensyfikowanie działań ograniczających straty wynikające z czynów przestępczych i wykroczeń (kłusownictwo, wycinka drzew, podpalenia lasów, niszczenie roślin i zwierząt),
- aktualizacja programów ochrony środowiska,
- rygorystyczne przestrzeganie zasad lokalizacji inwestycji w aspekcie zapobiegania procesom niszczenia bioróżnorodności.

Efekty

- utrzymanie dotychczasowego i sukcesywne przywrócenie pożądanego stanu różnorodności biologicznej o krajobrazowej,
- zwiększenie skuteczności wszystkich działań i narzędzi wzmacniających różnorodność biologiczną i krajobrazową,
- likwidacja obszarów konfliktowych,
- wzrost społecznej świadomości ekologicznej i uzyskanie społecznej akceptacji dla niezbędnych działań,
- zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego w regionie,
- ukształtowanie przyrodniczych podstaw trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego w regionie.

4.7. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego

Na podstawie dokonanej analizy źródeł powstawania i metod zagospodarowania (zbiórki, odzysku, unieszkodliwiania) odpadów można stwierdzić, że aktualna sytuacja jest daleka od oczekiwań i od stanu, jaki byłby akceptowany w kontekście integracji z Unią Europejską. Wpływają na to m.in.

- koncentrowanie działań w szczególności na składowaniu odpadów,
- minimalizacji w zakresie selektywnej zbiórki odpadów,
- brak oczyszczalni ścieków,

Działania ochrony środowiska przed zagrożeniami powodowanymi przez odpady rozpoczynają się od zapobiegania powstawaniu odpadów, redukcji ich ilości oraz zamiany odpadów bardziej szkodliwych na mniej groźne.

Cele i priorytety

- wytyczenie działań zmierzających do stworzenia systemu uporządkowanej gospodarki wszystkimi rodzajami odpadów prowadzących do zminimalizowania negatywnych skutków oddziaływań odpadów na zdrowie ludzi,
- zmniejszenie ilości odpadów wytwarzanych i kierowanych na składowisko,
- zapobieganie powstawaniu odpadów podczas produkcji i konsumpcji towarów,
- ukształtowanie systemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poprzez ich segregację w miejscach ich powstawania,

Kierunki działań

- przyjęcie i sukcesywne wdrażanie regionalnego „Planu Gospodarki Odpadami”,
- wdrożenie Planu Gospodarki odpadami dla Gminy Galewice,
- stała likwidacja dzikich wysypisk i porządkowanie terenów zaśmieconych powstających w przydrożnych rowach i lasach gminnych,
- wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- podnoszenie świadomości społecznej obywateli poprzez edukację ekologiczną w celu zachęcania społeczeństwa do ograniczenia wytwarzania odpadów,
- zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników do selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych.

Efekty

- ograniczenie (lub likwidacja) zagrożeń stwarzanych dla środowiska i ludzi przez nieprawidłową gospodarkę odpadami,
- zwiększenie efektywności działań gospodarczych poprzez odzysk surowców, materiałów i energii,
- ukształtowanie nowoczesnego i sprawnego systemu gospodarki odpadami.

4.8. Cele i kierunki działań realizacji polityki ekologicznej w zakresie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego oraz przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

Syntetyczna ocena stanu aktualnego

W zakresie pojęcia „bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne” wchodzi dwa różne zagadnienia a mianowicie:

- zarządzanie ochroną środowiska przed chemikaliami (wytwarzanie, przetwarzanie, dystrybucja, składowanie stosowanie),
- zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i transportowym (zwłaszcza z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych),

W Gminie Galewice istnieje ryzyko wystąpienia awarii przemysłowej i transportowej z udziałem substancji niebezpiecznych. Wynika to z faktu, że na terenie gminy funkcjonuje Rozlewnia Gazu Gal-Gaz, która została umieszczona na liście zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej. Transport gazu odbywa się cysternami, a to z kolei może doprowadzić do awarii transportowej.

Cele i priorytety

- zmniejszenie ryzyka występowania nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska i ludzi,
- zwiększenie możliwości działań ograniczających skutki ewentualnego występowania nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska,

- ograniczenie ryzyka i negatywnych skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i transportowych,
- zwiększenie możliwości działań ograniczających skutki ewentualnego występowania nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska.

Kierunki działań

- włączenie zagadnienia poważnych awarii przemysłowych i transportowych w problematykę planowania przestrzennego,
- zintensyfikowanie kontroli zakładów przemysłowych w zakresie przygotowania i funkcjonowania zakładowych systemów ratowniczych,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego, biologicznego i chemicznego,
- skoordynowanie działań w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego i w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (dla minimalizacji ryzyka dla środowiska ze strony substancji chemicznych będących produktami odpadów lub odpadami),
- podjęcie działań minimalizujących ryzyko wystąpienia awarii transportowych z udziałem substancji niebezpiecznych poprzez poprawę stanu nawierzchni dróg,
- dokonywanie okresowych ocen w regionie.

Efekty

- obiektywny i subiektywny wzrost bezpieczeństwa ekologicznego i biologicznego,
- wzrost świadomości społecznej i spadek ryzyka występowania zagrożeń w wyniku nieświadomości i błędów ludzi,
- likwidacja części przyczyn zwiększających ryzyko występowania zdarzeń nadzwyczajnych,
- zminimalizowanie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i transportowych z udziałem substancji niebezpiecznych,
- zwiększenie możliwości przeciwdziałania skutkom występowania wydarzeń nadzwyczajnych.

4.9. Ochrona środowiska w zakładach na terenie Gminy Galewice.

Na terenie Gminy Galewice działające zakłady przemysłowe mają podpisane umowy z firmami specjalizującymi się w zakresie unieszkodliwiania odpadów.

W aspekcie ochrony przed hałasem na obszarze gminy Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Łodzi dokonał pomiarów emisji hałasu do środowiska w następujących zakładach:

- „SYROPEX” Zakład Produkcyjny w Galewicach

Zakład ma wydane przez Starostę pozwolenie ustalające wartości dopuszczonych poziomów hałasu przenikającego z zakładu do środowiska. Wykonane w czasie kontroli sprawdzającej pomiary hałasu wykazały przekroczenie dopuszczanych wartości w porze dziennej o 8,2 dB oraz w porze nocnej o 8,1 dB. Zakład będzie miał wymierzoną karę pieniężną.

- Fabryka Mebli „MEBLOSIEK” w Kol. Osiek

Podczas kontroli interwencyjnej stwierdzono nadmierną emisję hałasu do środowiska, wyniki te przekazano Staroście, który wszczął postępowanie celem wydania pozwania ustalającego wartości dopuszczonych poziomów hałasu przenikającego z terenu zakładu do środowiska.

Na liście zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej z terenu gminy Galewice znajduje się Rozlewnia Gazu „GAL-GAZ” w Zmyślonej. W zakładzie magazynowany jest gaz płynny propan-butan. Substancja magazynowana jest dwóch zbiornikach nadziemnych o pojemności 54 m³ każdy oraz w butlach 11 kg w ilości 1500 szt. W zakładzie maksymalnie może znajdować się 77 Mg tej substancji.

Zbiorniki posiadają ważne Decyzje Inspektoratu Dozoru Technicznego w Łodzi zezwalające na eksploatację zbiorników. Transport drogowy substancji prowadzony jest 3 autocysternami. Pojazdy posiadają aktualne badania techniczne zainstalowanych na nich urządzeniach ciśnieniowych.

Na obszarze gminy w miejscowości Galewice znajduje się Ubojnia Zwierząt Rzeźnych, w której powstają odpady tj. gnojowica, odpady poubojowe oraz obornik. Część tych odpadów odbierają wyspecjalizowane firmy w zakresie zbiórki, transportu i unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów. Natomiast obornik i gnojowica są zagospodarowywane na użytkach rolnych właściciela ubojni.

5. Priorytety ekologiczne i przedsięwzięcia priorytetowe.

Aktualny stan środowiska i przewidywanie jego zmiany w aspekcie planowanego rozwoju gospodarczego i przestrzennego kształtują wielką potrzebę realizacji rozwoju przedsięwzięć proekologicznych zarówno inwestycyjnych jak i pozainwestycyjnych. Katalog przedsięwzięć, głównie inwestycyjnych, zaproponowanych przez gminy i podmioty gospodarcze zamieszczono w poniższej tabeli.

Podstawowym zadaniem w zakresie strategii wdrożeniowej regionalnego „Programu ochrony środowiska” jest więc dokonanie zobiektyzowanego wyboru priorytetów realizacyjnych poprzez ustalenie znaczenia i kolejności rozwiązywania problemów.

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzi alne	Termin realizacji	Nakłady w tys.	Źródło finansowania
-----	---------	----------------------------------	----------------------	-------------------	------------------------

1.	Uzyskanie od większych podmiotów rzeczowo-finansowych planów działań proekologicznych określających ograniczenie zużycia wody, energii i materiałów zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa	Urząd Gminy, podmioty gospodarcze	2004-2015	130	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
2.	Opracowanie Programu Ochrony Środowiska	Urząd Gminy	2004		
3.	Opracowanie Planu Gospodarki Odpadami	Urząd Gminy	2004		
4.	Tworzenie szlaków turystyczno-dydaktycznych	Urząd Gminy	2004-2015	30	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
5.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Urząd Gminy	2004-2015	20	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
6.	Inna działalność proekologiczna w zakresie zarządzania środowiskiem	Urząd Gminy	2004-2015	210	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

***Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania
w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.***

**GOSPODARKA ODPADAMI
w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.**

Lp.	Wyszczególnienie zadania	Instytucje odpowiedzialne	Termin realizacji	Nakłady	Źródło finansowania
1.	Opracowanie Planu Gospodarki odpadami dla Gminy Galewice	Urząd Gminy	2004	-	-
2.	Wdrożenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, któremu poddawane będą makulatura, szkło, tworzywa sztuczne i metale, - rozwój ewidencji odpadów komunalnych powstających na terenie gminy, - zorganizowanie punktów odbioru odpadów wielkogabarytowych i budowlanych, - rozmieszczenie pojemników do segregacji odpadów w każdym sołectwie	Urząd Gminy	2004-2007	70	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
3.	Stała likwidacja dzikich wysypisk i porządkowanie terenów zaśmieconych powstających w przydrożnych rowach i lasach gminnych, (sukcesywnie w	Urząd Gminy	2004-2015	10	Środki własne

	miarę potrzeb w ramach zbiórki odpadów komunalnych)				
4.	Podjęcie działań w zakresie unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji	Urząd Gminy	2004-2015	-	-
5.	Likwidacja azbestu na terenie gmin - przeprowadzenie inwentaryzacji, - opracowanie programu likwidacji azbestu na terenie gminy, - wymiana rur azbesto-cementowych	Urząd Gminy	2004-2015	290	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
6.	Edukacja ekologiczna w celu zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa - udział urzędu i społeczeństwa w akcji sprzątania świata, - organizowanie konkursów ekologicznych	Urząd Gminy	2004-2015	5	Środki własne Sponsorzy
7.	Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych	Urząd Gminy	2004-2015	20	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
8.	Podjęcie działań w zakresie PCB poprzez przeprowadzenie inwentaryzacji odpadów zawierających PCB	Urząd Gminy	2004-2015	-	-

9.	Podjęcie działań w zakresie odpadów opakowaniowych - organizacja punktów zbiórki odpadów opakowaniowych, - opracowanie gminnego programu gospodarki odpadami opakowaniowymi.	Urząd Gminy	2004-2015	4	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
10.	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją	Urząd Gminy	2004-2009	3.350	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
11.	Inne działania proekologiczne w zakresie gospodarki odpadami	Urząd Gminy	2004-2015	20	Środki własne

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzialne	Termin realizacji	Nakłady w tys.	Źródło finansowania
-----	---------	---------------------------	-------------------	----------------	---------------------

1.	Budowa oczyszczalni ścieków z kanalizacją	Urząd Gminy	2004-2015	3.350	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
2.	Modernizacja SUW Osiek	Urząd Gminy	2004-2007	30	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
3.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Żelazo	Urząd Gminy	2004-2005	10	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
4.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Kostrzewy	Urząd Gminy	2004-2005	30	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
5.	Budowa indywidualnych oczyszczalni ścieków na obszarach z rozproszonej zabudowie	zainteresowane osoby	2004-2015	150	Fundusze Pomocowe UE Środki własne inwestorów
6.	Likwidacja nielegalnych odprowadzeń ścieków do rowów cieków wodnych	Urząd Gminy	2004-2015	-	-

7.	Przeprowadzenie szkoleń działalność zakresie budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę	Urząd Gminy GPDR	2004-2015	wg możliwości finansowych	-
8.	Budowa zbiorników na gnojowicę działalność płyt obornikowych	Indywidualni rolnicy	2004-2007	wg możliwości finansowych	-
9.	Inna działalność proekologiczna w zakresie gospodarki ściekowej	Urząd Gminy	2004-2015	290	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

OCHRONA ATMOSFERY

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzialne	Termin realizacji	Nakłady w tys.	Źródło finansowania
1.	Modernizacja kotłowni SP Węglewice i Osiek.	Urząd Gminy	2004-2007	70	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
2.	Termomodernizacja budynków przemysłowych	Urząd Gminy	2004-2015	75	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

3.	Termomodernizacja budynków publicznych	Urząd Gminy	2004-2015	75	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
4.	Przeprowadzenie akcji szkoleniowej na temat negatywnych skutków spalania odpadów komunalnych i korzystania z alternatywnych źródeł energii	Urząd Gminy	2004-2015	20	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
5.	Utrzymanie stanu nawierzchni dróg z należytym stanie	Urząd Gminy	2004-2015	wg dostępnych środków	Środki własne Fundusze Pomocowe UE
6.	Inna działalność proekologiczna w zakresie ochrony atmosfery	Urząd Gminy	2004-2015	110	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

OCHRONA KRAJOBRAZU I ZASOBÓW PRZYRODY

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzialne	Termin realizacji	Nakłady w tys.	Źródło finansowania

1.	Budowa szlaków rowerowych	Urząd Gminy	2004-2015	55	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
2.	Budowa szlaków konnych	Urząd Gminy	2004-2015	45	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
3.	Zalesiania śródpól i przydroży	Urząd Gminy	2004-2015	70	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
4.	Ograniczenie strat wynikających np.: z kłusownictwa, wycinka drzew, niszczenie roślin	Institucje współpracujące z Urzędem Gminy (Policja, Straż)	2004-2007	-	-
5.	Zagospodarowanie gruntów nieprzydatnych rolniczo poprzez ich zalesianie	rolnicy	2004-2015	wg potrzeb i możliwości finansowych inwestorów	-
6.	Przeprowadzenie akcji szkoleniowej z zakresie szkodliwego działania wypalania łąk i nielegalnym składowaniu odpadów	Urząd Gminy	2004-2015	stosownie do możliwości finansowych	-

7.	Inna działalność proekologiczna w zakresie ochrony krajobrazu i zasobów przyrody	Urząd Gminy	2004-2015	220	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
----	--	-------------	-----------	-----	---

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

MAŁA RETENCJA

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzialne	Nakłady w tys.	Termin realizacji	Źródło finansowania
1.	Renowacja i modernizacja urzędów cieków wodnych i urzędów melioracyjnych	Urząd Gminy Spółki Wodne	70	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ Środki Spółek Wodnych
2.	Budowa zbiorników retencyjnych „OKON” i „BOCIAN”	WZMiUW w Łodzi	833	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

3.	Budowa zbiornika retencyjnego „DORUCHÓW-SPÓLE”	Lasy Państwowe Nadleśnictwo wo Przedborów	560	2004-2007	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
4.	Piętrzenie wody jaz-Oświecim	WZMiUW w Poznaniu	100	2004-2007	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
5.	Inna działalność proekologiczna w zakresie małej retencji	Urząd Gminy	20	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

Lista priorytetowych przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania w latach 2004-2007 w uwzględnieniu perspektyw na lata 2007-2015.

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Lp.	Zadanie	Instytucje odpowiedzialne	Nakłady w tys.	Termin realizacji	Źródło finansowania
1.	Poprawa stanu nawierzchni dróg i budowa nowych	Urząd Gminy	2200	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE

2.	Budowa ścieżek rowerowych	Urząd Gminy	55	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
3.	Budowa szlaków konnych	Urząd Gminy	45	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ
4.	Inna działalność proekologiczna w zakresie ochrony przed hałasem	Urząd Gminy	16	2004-2015	Środki własne Fundusze Pomocowe UE NFOŚiGW WFOŚiGW PFOŚ

Z uwagi na brak szczegółowych kosztorysów dotyczących realizacji zadań proekologicznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice przyjęto w większości wysokości nakładów zamieszczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Wieruszowskiego. Nie oznacza to jednak, że nakłady te będą pokrywać się z faktycznie poniesionymi kosztami. Zaproponowane przedsięwzięcia priorytetowe nie zamykają możliwości dokonywania zmian w trakcie realizacji Programu Ochrony Środowiska poprzez uzupełnianie pakietu propozycji stosownie do bieżących potrzeb i uwarunkowań. W tym rozumieniu Programu Ochrony Środowiska ma charakter otwarty.

6. Zarządzanie realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.

Zasady ogólne

- zarządzanie „Programem Ochrony Środowiska” powinno być realizowane:

- ✓ ściśle z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających (administracji rządowej, samorządowej),
 - ✓ w układzie szczeblowym (województwo, powiat, gmina, jednostki gospodarcze):
- z mocy prawa samorząd gminny odpowiedzialny jest nie tylko za opracowanie wieloletnich programów gminnych w tym Programu Ochrony Środowiska, ale również jest także wykonawcą Programu Ochrony Środowiska.
- instytucje administracji zespolonej odpowiedzialne za wykonywanie i egzekwowanie prawa zapobiegają degradacji środowiska przede wszystkim przez:
- ✓ kontrolowanie zakresu i sposobów gospodarczego korzystania ze środowiska,
 - ✓ kształtowanie (zgodnie z prawem gospodarczego korzystania ze środowiska), egzekwowanie i karanie za korzystanie ze środowiska (w zakresie lub sposobach niezgodnych z prawem i posiadanymi zezwoleniami),
- podmioty gospodarcze samodzielnie kształtują charakter i skalę działalności wytwórczej (kierując się efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji), jednakże korzystając ze środowiska są prawnie zobligowani do zarządzania środowiskiem w celu:
- ✓ dotrzymania wymagań określonych przez przepisy prawa ochrony środowiska,
 - ✓ prowadzenia kontroli emisji zanieczyszczeń i stanu środowiska,
 - ✓ kształtowania systemów (organizacyjnych i technicznych) minimalizacji skali niekorzystnego oddziaływania na środowisko,
 - ✓ integrowania działalności wytwórczej z ochroną środowiska,
 - ✓ kształtowania opinii społecznej,
 - ✓ zapobieganie stratom, w tym także poważnym awariom i nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

6.1. Instrumenty realizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska.

Instrumenty prawne i strukturalne

- Podstawowymi instrumentami prawnymi o charakterze reglamentacyjnym i prewencyjnym są:
- ✓ plany zagospodarowania przestrzennego,

- ✓ koncesje ekologiczne,
 - ✓ oceny oddziaływania na środowisko,
 - ✓ przeglądy ekologiczne,
 - ✓ raporty bezpieczeństwa,
 - ✓ decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami,
 - ✓ pozwolenia na korzystanie ze środowiska i wprowadzanie do środowiska energii i substancji (w tym także pozwolenia zintegrowane),
 - ✓ monitoring środowiska (kontrola i sterowanie),
 - ✓ uprawnienia ograniczające działalność gospodarczą,
 - ✓ uprawnienia do kreowania niektórych elementów systemu prawnej ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej,
 - ✓ egzekwowanie odpowiedzialności za niedotrzymanie wymogów prawa ochrony środowiska,
 - ✓ stymulowanie postępu w ochronie środowiska (z zastosowaniem narzędzi finansowym i społecznych).
- Do zasadniczych instrumentów strukturalnych umożliwiających realizację regionalnego Programu Ochrony Środowiska należą:
- ✓ strategia rozwoju gospodarczego (w trakcie opracowania),
 - ✓ plany zagospodarowania przestrzennego gminy (w trakcie opracowania),

Instrumenty społeczne

Ekologiczna efektywność „Programu Ochrony Środowiska” w znacznej mierze zależy od zgody społecznej na jego realizację oraz od aktywnego udziału społeczeństwa i współpracy różnych grup społecznych. Wśród wielu instrumentów społecznych szczególne znaczenie dla realizacji „Programu Ochrony Środowiska” mają:

- narzędzia kształtujące współdziałanie i partnerstwo w tym:
- ✓ systemy szkoleń specjalistycznych,
 - ✓ współpraca sąsiadujących samorządów,
 - ✓ interdyscyplinarne rozwiązywanie problemów oraz kształtowanie rozwiązań,
 - ✓ konsultacje społeczne (współdziałanie w zarządzaniu),
 - ✓ powszechne kampanie edukacyjne (kształtowanie świadomości ekologicznej),

- ✓ stała współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi,
 - ✓ dostęp do informacji o środowisku i bieżące informowanie o stanie środowiska (w formach ogólnodostępnych).
- Instrumenty rynkowe włączone w realizację rozwoju zrównoważonego:
- ✓ kryteria ekologiczne w procedurach przetargowych,
 - ✓ opłaty, podatki, kary, grzywny (na rzecz środowiska),
 - ✓ regulacje cenowe (taryfy, opłaty),
 - ✓ regulacje użytkowania środowiska,
 - ✓ ekologiczne oceny inwestycji (z udziałem społeczeństwa).

Instrumenty finansowe

Do bezpośrednich, stosowanych na bieżąco instrumentów finansowych należą opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjne kary pieniężne, a także egzekucja odpowiedzialności cywilnej za spowodowanie strat (niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karnej i administracyjnej). Dla wspierania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska najistotniejsze są kredyty i dotacje z funduszy ekologicznych (jest to forma wtórnej redystrybucji środków z opłat i kar).

7. Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Przebieg realizacji Programu Ochrony Środowiska musi być systematycznie kontrolowany (monitorowany). Monitoring ten ma istotne znaczenie informacyjne, ale głównym jego celem jest usprawnienie procesów zarządzania Programu Ochrony Środowiska. Zarządzanie to dotyczy zarówno działań bieżących jak okresowo dokonywanych ocen i aktualizacji celów i priorytetów.

System monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska składa się z trzech elementów:

- monitoring środowiska,

- monitoring Programu Ochrony Środowiska,
- monitoring społeczny (odczucia i skutki).

* Monitoring środowiska.

Monitoring ten realizowany jest w regionie przez WIOŚ przy współudziale WSSE i innych jednostek organizacyjnych i naukowo-badawczych (np. IMGW, RZGW, RDLP).

* Monitoring Programu Ochrony Środowiska

- Realizacja tej części zadań monitoringowych składa się z oceny:

- > osiągnięcia celów ekologicznych,
- > stopnia realizacji zadań,
- > podstaw poszczególnych realizatorów.

- Wyniki oceny są podstawą zarządzania Programem Ochrony Środowiska w aspekcie weryfikacji (aktualizacji) celów, modyfikacji mechanizmów niezbędnych do realizacji poszczególnych zadań oraz do egzekwowania zakresu realizacji od wykonawców (od urzędów, instytucji i podmiotów gospodarczych).

* W monitoringu osiągania celów ekologicznych wykorzystuje się wyniki monitoringu środowiska, a także oceny porównawcze skali osiągnięć z osiągnięciami planowanymi. W związku z tym głównymi miernikami realizacji celów Programu Ochrony Środowiska są:

- odsetek (%) redukcji zagrożeń lub skali korzystania ze środowiska (np. emisji zanieczyszczeń lub % redukcji zużycia zasobów naturalnych) a także % wzrostu korzyści (np. wzrostu odzysku, wzrostu zasobów, wzrostu stopnia oczyszczenia, wzrost powierzchni zrekultywowanych). Wartości te porównywane są z planowanymi odsetkami redukcji zagrożeń lub wzroście korzyści,
- ocena struktury jakości poszczególnych elementów środowiska lub procesów ochrony środowiska w systemach klasyfikacyjnych (np. udział ścieków oczyszczonych i nieoczyszczonych, udział wód powierzchniowych w klasach czystości, odsetek stref w klasach jakości powietrza),

- poziom zanieczyszczeń środowiska i poziom emisji zanieczyszczeń (dotyczy emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu, ścieków, promieniowania niejonizującego). Uzyskane wartości porównywane są z wartościami normatywnymi,
- wskaźniki jednostkowe (np. ilość odpadów lub ścieków wytwarzanych przez 1 mieszkańca, ilość zużywanej wody oraz wartości liczbowe (np. liczba miejscowości stosujących zalecane rozwiązania),
- powierzchnia lub odsetek powierzchni obszarów chronionych lub zdegradowanych (np. lasów, obszarów prawnie chronionych, obiektów małej retencji, gleb zdegradowanych),
- liczba jednostek organizacyjnych przeprowadzających działania lub liczba działań (np. liczba jednostek, które wykonały obowiązujące plany, programy czy przeglądy, liczba działań kontraktowych).

*Monitoring realizacji celów prowadzony jest przez Radę Gminy.

Dotyczy oceny realizacji corocznego planu działań w aspekcie:

- ilości i jakości oraz zakresu i kosztów zadań zrealizowanych,
- przyczyn częściowego wykonania zadań zaplanowanych (lub przyczyn zaniechania realizacji zadania),
- ustalenia narzędzi optymalizujących realizację zadań na rok następny,
- określenia zakresu merytorycznego zadań na rok następny wraz z oceną ich przygotowania organizacyjnego i finansowego.

Stopień realizacji zadań jest po części także oceną (samooceną) władz samorządowych w zakresie zarządzania Programem Ochrony Środowiska.

* Monitoring podstaw realizatorów Programu Ochrony Środowiska.

Efekty realizacji Programem Ochrony Środowiska największej mierze zależą od stopnia zaangażowania i dotyczą jego wykonawców tj. władz gmin oraz kierownictwa podmiotów gospodarczych. Ocena podstaw realizatorów wykonuje Rada Gminy równolegle z coroczną realizacją planu działań.

System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Dla celów monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów proponuje się przyjąć niżej wymienione wskaźniki:

- ilość zebranych rocznie odpadów komunalnych w ramach selektywnej zbiórki:
 - szkło
 - makulatura
 - tworzywa sztuczne
 - opakowania
 - ulegające biodegradacji
 - ilość zebranych (rocznie) baterii
 - ilość zebranych (rocznie) odpadów budowlanych
 - ilość zebranych (rocznie) odpadów wielkogabarytowych
 - ilość mieszkańców objętych systemem zbiórki odpadów komunalnych,
 - likwidacja wszystkich zidentyfikowanych na terenie gminy „dzikich wysypisk”,
 - budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 400m³/d wraz z kanalizacją sanitarną o długości 17,0 km i przyłączy kanalizacyjnych (przykanalików) w ilości 325 szt.,
 - pomiar ilości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika,
 - kontrola jakości ścieków surowych do oczyszczalni,
 - kontrola jakości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika –
kwartalnie,
 - prowadzenie rejestru ilości odpadów przekazanych na składowisko odpadów,
 - opomiarowanie poboru wody z sieci wodociągowej,
 - wymiana rur azbesto-cementowych w ilości 11,4 km,
 - wymiana pokryć dachowych z płyt azbesto-cementowych (rocznie),
 - nadzór gminnych ujęć wodnych przez Stację Sanitarno Epidemiologiczną –
kwartalnie,
 - stały monitoring stanu powietrza w wybranych punktach pomiarowych.
- * Coroczne oceny realizacji zadań oraz „Raporty” są podstawowymi formami sprawozdawczości z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Treść sprawozdań winna być podana do wiadomości publicznej.

7.1. Struktura zarządzania Programem Ochrony Środowiska i ramowy harmonogram jego realizacji.

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska powinno odbywać się w strukturze zadaniowo-instrumentalnej obejmując wszystkie jednostki organizacyjne świadomie uczestniczące w jego realizacji.

* Do podmiotów uczestniczących w organizacji i zarządzaniu „Programem” należą:

- Wójt oraz podległe mu organy samorządowe,
- WIOŚ, WSSE, IMGW, RZGW, RDLP,
- Wojewódzki Konserwator Przyrody,
- Jednostki naukowo-badawcze,
- Podmioty gospodarcze,
- Straż Pożarna,
- Szkoły.

* Do grupy podmiotów kształtujących społeczną odbudowę „Programu Ochrony Środowiska” należą:

- media,
- pozarządowe organizacje ekologiczne,
- system edukacji ekologicznej.

* Do grupy podmiotów realizujących „Program Ochrony Środowiska” należą:

- podmioty gospodarcze realizujące zadania własne,
- samorządy lokalne realizujące zadania publiczne.

* Odbiorcą „Programu Ochrony Środowiska” jest społeczeństwo, które dokonuje akceptacji, oceny lub krytyki planów i działań oraz uczestniczy w negocjacjach rozwiązujących konflikty na tle lokalizacji inwestycji lub przeznaczenia (funkcji) określonych stref.

8. Sposoby finansowania zamierzonych celów.

Zamierzenia ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice będą wymagać znacznych nakładów finansowych.

W chwili obecnej trudno jest oszacować wysokość nakładów na realizację zadań ze względu na brak szczegółowych harmonogramów i kosztorysów. Nie jest możliwe dokładne określenie kosztów wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice.

Gmina Galewice przyjmuje, że większość wymienionych zadań finansowana będzie z następujących źródeł:

- środki własne gminy,
- fundusze z programów UE,
- dotacje i kredyty z NFOŚiGW oraz z WFOŚiGW,
- kredyty bankowe.

Wymienione w harmonogramie przedsięwzięcia nie zamykają możliwości dokonywania zmian w trakcie realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice poprzez uzupełnianie pakietu propozycji stosownie do potrzeb i uwarunkowań.

W art. 406 ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska określa przeznaczenie środków gminnych na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpożarowej i obiektów małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizację przedsięwzięć priorytetowych związanych z gospodarką odpadami,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,

- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Celem Programu Ochrony Środowiska jest określenie stanu środowiska na terenie Gminy Galewice oraz przedstawienie propozycji działań zmierzających do przebudowy systemu działań w zakresie ochrony środowiska.

W programie opisano aktualny stan środowiska w zakresie ochrony gleb, wód, atmosfery, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarki odpadami. Do każdego z elementów środowiska przyrodniczego sformułowano listę działań priorytetowych i sposób ich realizacji wynikający z prawa polskiego jak i Unii Europejskiej. Zadania te są zgodne z założeniami określonymi ustawie w Polityce Ekologicznej Państwa. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć pozwoli na polepszenie stanu środowiska w Gminie Galewice, a zarazem przyczyni się do większego samopoczucia i zadowolenia mieszkańców gminy. Integralną częścią Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Galewice jest Plan Gospodarki Odpadami. Przedstawiono źródła finansowania planowanych działań, system monitoringu i jego sprawozdawczość oraz strukturę zarządzania programem.